

İçindekiler

Düşünce

- 3 Li-derkenar: *Bizim "Selfie"ler, Van Gogh'un Otoportreleri ve Ustamızın Takım Çantası*
CHUCK FAROE
- 5 Suç, Utanç ve Korku Dünya Görüşleri: *Tanrıbilimsel Gözüyle Karşılaştırma*
JASON GEORGES

Kitap

- 9 Eski Antlaşma İmanlıları ile Yeni Antlaşma İmanlıları: *Kurtuluş Eski Antlaşma'da Aynı mıdır?*
KEN WIEST
- 14 Tanrı'nın Davut ile Antlaşmasının Işığında Tanrı'nın Oğlu Unvanı
J.M. DIENER

Tarih

- 19 Hristiyan İlahiyatının Tarihi: *Zwingli ve Calvin Protestan Düşünce Yapısını Düzenliyor*
ROGER E. OLSON

Hizmet

- 23 Önderlerin Her Hafta Sorması Gereken 10 Soru
CHUCK LAWLESS
- 25 Erkeklerin Hizmete Atanması: *Blog Yazısından Özet*
DON ANDERSON
- 27 Gözetmen Atama Törenin Bir Örneği
BEŞİKTAŞ PROTESTAN KİLİSESİ

Kaynak

- 28 İnanç Savunması Üzerine Beş Görüş: *Kitap İncelemesi*
KEN WIEST

Giriş

Hakkımızda

e-manet Türkiye’de hazırlanarak Türk kilise önderlerine ücretsiz olarak gönderilen üç aylık e-posta Kutsal Kitap ve tanrıbilim dergisidir.

e-manet, 2. Timoteos 2:2’deki sürecin gerçekleşmesine araç olmayı amaçlamaktadır. Yarının önderlerini donatacak olan bugünkü Türk kilise önderlerinin donatılmasına katkıda bulunmak istiyoruz.

Bu derginin iki ana hedefi vardır: olgunlaşma ve hizmet.

Dergide benimsenen iki temel değer vardır: üstün nitelikli içerik ve okuyucuların yararı.

Kilise önderlerinin eleştirel düşünme, düşüncelerini net bir biçimde belirtme ve farklı görüşleri sevgiyle hoş görmenin yanı sıra, Kutsal Yazılar’a göre değerlendirme kapasitelerini geliştirmeleri can alıcı önem taşır. Bu derginin böyle bir gelişim sürecine yarayacak yapıcı bir ortam sağlayacağını umuyoruz. **e-manet**’in yararlı olması için tepkilerinizi, isteklerinizi ve eleştirilerinizi bildirmeniz gerekecektir. Bunları yazikurulu@e-manetdergi.org adresine iletebilirsiniz.

e-manet’in tüm sayılarını <http://www.e-manetdergi.org> adresli web sitemizden indirebilirsiniz. Ayrıca dergimizde yayınlanan tüm makaleleri interaktif bir dizinde bulabilirsiniz.

Telif Hakları

e-manet’te yayımlanan makalelerin ve karikatürlerin telif hakları, yazarlarına veya onları ilk yayımlayan kurum veya yayınevine aittir. Mesih imanlıları olarak telif hakları yasasını ihlâl etmek istemeyiz. **e-manet** kurulunun aldığı yayın izinleri, makalelerin ve karikatürlerin başka yerlerde (web siteleri dahil), yayımlanmasını kapsamayabilir. İzin nereden alınması gerektiğini öğrenmek için bize yazikurulu@e-manetdergi.org e-posta adresinden ulaşabilirsiniz.

Li-derkenar

Bizim “Selfie”ler, Van Gogh’un Otoportreleri ve Ustamızın Takım Çantası

■ *Chuck Faroe*

“Selfie” çekmeyi sever misiniz?

Vikipedi’ye göre, “selfie” (veya “özçekim”) “bir dijital fotoğraf makinesi ya da kameralı cep telefonu ile çekilen otoportre fotoğrafı türüdür.” Bir arkadaş grubuyla birlikte takılırken veya ilginç, güzel ya da meşhur bir yerde bulunurken cep telefonuyla kendi fotoğrafımızı çekmek artık neredeyse alışkanlık haline gelmiştir.

Selfie çekmeyi sevenlerdenseniz yalnız değilsiniz. Papa ve ABD Başkanı Obama da çektikleri selfielerle haber oldular. Bu o kadar yaygınlaştı ki, 2013’te “selfie” Oxford Sözlüğü tarafından oybirliğiyle yılın kelimesi seçildi. Hepimiz artık sanki belgeselci olduk, önemli bir konuda belgesel çekiyoruz: Kendimiz!

Kendimizi belgeleme eğilimimiz esasında şaşılacak bir davranış değildir. Kendi varlığımız, tabii ki, bizim için kaçınılmaz bir önem taşır! Eski Antlaşma’da ilginç bir kullanıma rastlarız. Yaratılış 22’de İbrahim, Tanrı’nın buyruğu uyarınca, oğlu İshak’ı kurban olarak sunmak üzereyken Rab, “*Şimdi Tanrı’dan korktuğunu anladım, biricik oğlunu benden esirgemedin*” diyerek onu durdurdu (Yar. 22:12). Burada Tanrı’nın “biricik” demesi ilginçtir. İbrahim’in zaten başka bir oğlu vardı; İsmail. Ama kullanılan İbranice kelime hakikaten eşi emsali olmayan biricik bir şeyi kastediyor. Eski Antlaşma’da 12 defa geçen bu kelime*, sık sık biricik çocuğu kastetmek için kullanılır; söz gelimi Zekeriya 12:10’da: “... *biricik oğlu için yas tutan biri gibi yas tutacak...*”. İshak, vaat oğlu olarak apayrı bir konumdaydı: Tanrı’nın antlaşması, kurtuluş planı ona bağlıydı. Bu anlamda İshak, İbrahim’in sevgili, değerli, biricik oğluydu.

Bu kelimeyle kastedilen şey, biricik olduğu için yok edilmesinin telafisi mümkün değildir ve dolayısıyla çok kıymetli ve sevilen bir varlıktır. Bu anlamda Mezmurlar’da insanın kendisini – kendi canını veya hayatını – kastetmek için kullanılır. Örneğin, Davut Mezmur 22:20’de, “*Canımı kılıçtan, biricik hayatımı köpeğin pençesinden kurtar*” diyerek yalvarır. “Kendimiz” yok olursak, tabii ki, başka işe yaramayız!

Ama yok olmadığı sürece “kendimiz” ne işe yarar?

Amsterdam’daki Van Gogh Müzesi’ne girildiğinde ilk rastlanan sergi Van Gogh’un otoportreleridir. 1886 ile 1889 yılları arasında Van Gogh otuzdan fazla otoportre yaptı. Bu otoportreler renk anlayışı, fırça kullanışı, üslup vb. açılardan birbirinden önemli ölçüde farklıdır. Sergide bir yazı bu durumu açıklar. Van Gogh bu otoportreleri yaparken amacı kendini resmederek tanıtmak değildi. Ressam olarak tekniğini geliştirmek amacıyla

Van Gogh'un Otoportrelerinden biri.

Kaynak: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:WLANL_-_h3m3ls_-_Vincent_van_Gogh_Self-portrait.jpg. İzin ile kullanıldı.

denemeler yapıyordu. Kolaylık olsun diye de kendini konu olarak kullanmıştı. Yani Van Gogh daha üstün bir amaca – sanata – hizmet etmek için kendini kullandı.

İsa kendini inkâr etti. Bizi de O'nun izleyicileri olarak kendimizi inkâr etmeye çağırdı. Ama İsa kendini inkâr ettiğinde kendini değersiz veya önemsiz saymadı. Baba'yı yüceltmek ve çaresiz insanları kurtarmak için kendi tanrısal statüsünden vazgeçmeye razı oldu, kendini işkencecilere teslim etti ve en adi suçluymuş gibi, çarmıha gerilmesine izin verdi. İşte, Tanrı'nın Egemenliği budur!

Bir ustanın takım çantasında çeşitli aletler var. Usta bu çeşitli aletleri kendi hikmetine göre, durumun gerektiği gibi, yararlı bir iş çıkarmak için kullanır. Usta tornavida kullanırken çekiç kızarmı? Çekiç 'niye tornavidayı seçti, benim neyim eksik' diye kimlik krizi yaşamaz. Çeşitli

aletler kendilerinin ne işe yaradıklarını ustanın elinde öğrenir.

İsa'nın öğrencileri olarak biricik "kendi"imizi hor görmeyiz. Ama amacımız aynı zamanda kendimizi göstermektense, kendimizi ustanızın eline bırakmaktır. O da Tanrı'nın Egemenliği'ni yeryüzünde resmetmek için hepimizi istediği gibi kullanır. **E**

Sonnotlar

* Yar. 22:2, 12, 16; Hak. 11:34; Mez. 22:20; 25:16; 35:17; 68:6; Özd. 4:3; Yer. 6:26; Amo. 8:10; Zek. 12:10.

Telif Hakları © 2015 Adam Ford. İzin ile kullanılmıştır. <http://adam4d.com/say-something/>

Suç, Utanç ve Korku Dünya Görüşleri

Tanrıbilimsel Gözüyle Karşılaştırma

▼ Jason Georges

■ Ali Şimşek

Müjde bir elmas gibidir; birçok yönü vardır ama insanlar bir kerede sadece bir tarafını görebilir. Kutsal Kitap'ı okuyuşumuz ve Müjde'yi şekillendirmemiz, kültürel bakış açımıza bağlıdır. Batılı Hristiyanlarda "bireysel suç veya masumiyet" kültürü hakim olduğundan dolayı Mesih'te kurtuluşun hukuki ve kişisel yönlerini vurgularlar. Ama Türkiye gibi çoğu kültürde günlük hayatı toplumsal utanç (kolektivizm) ve ruhsal korku (animizm) gerçekleri şekillendirir. Hamdolsun, İsa Mesih utanca izzet ve korkanlara ruhsal kudret sağlar. Aşağıdaki tablo kültürlerde suç, utanç ve korku değerlerine göre çeşitli teolojik kategorileri açıklamaktadır. Amaç her kültürden Hristiyanların Müjde'nin bütün yönlerini görüp duyurmalarını sağlamaktır.

Giriş: Başlangıç

	Suç	Utanç	Korku
Toplum, Cemaat	Bireyci	Toplumcu, Cemaatçi	Doğalcı
Varoluş sorusu	Cennete gideceğimden emin olmam için günahlarım nasıl affedilebilir?	Cemaatin saygın bir üyesi nasıl olabilirim?	Doğayı ve hayatı kontrol edecek güce nasıl ulaşabilirim?
Hristiyan teolojisi	Augustinusçu, Calvinci	Açık, Gelişmemiş ve işlenmemiş	Pentikostçu, Karizmatik
Temel mecaz	Mahkeme salonu (yasal)	Cemaat (ilişkisel)	Mücadele (militarist)
Başlıca alanlar	Batı (Avrupa, Kuzey Amerika)	Doğu (Orta Doğu, Asya)	Güney (Afrika, kabilesel)
Hristiyan geçmişi	Aileden (Kadim) Hristiyan	Sonradan Hristiyan	Yeni Hristiyan

Tanrı

	Suç	Utanç	Korku
Tanrı	Kanun koyucu & Yargıç (günahsız, mükemmel, adil)	Baba & Efendi (yüce, üstün, sadık)	Hükümdar & Yaradan (mutlak yetkili, aşkın)
Tanrı'nın kutsallığı	Ahlaki ölçütleri mutlak ölçüde yegane yerine getiren	Sınırsız, yüce ve bütün hürmete lâyık tek olan	Her şeyi yaratan ve her şeyin ve varlığın üstünde tek olan

	Suç	Utanç	Korku
<i>Tanrı'nın mutlak yetkisi</i>	Suçluları affeder ve kurtuluş sağlar	Fani alçakgönüllüleri yüceltir ve mağrurları alçaltır	Ruhsal baskıyı yener, dünyaya hükmeder
<i>Tanrı'nın doğruluğu</i>	Cezalandırıcı adalet	Antlaşmalarına sadakat	Evrensel kudret

Günah

	Suç	Utanç	Korku
<i>Günah</i>	Suç ve ilahi kanunları ihlal etmek	Sadakatsizlik ve isyan	Başkaldırı (gasp etmek) ve putperestlik
<i>Günahkârlık</i>	Tümden yozlaşmışlık	Tümden kabul edilemezlik	Tümden savunmasız
<i>İhlal etmek</i>	Tanrı'nın kanunlarını ve adaletini	Tanrı'nın onurunu ve yüceliğini	Tanrı'nın kudretini ve otoritesini
<i>Günahkârlar</i>	Mahkûm olmuş	Reddedilmiş	Lanetlenmiş
<i>Günahın sonuçları</i>	Mahkûmiyet ve ceza	Utanç ve aşağılanma	Hüküm ve esaret
<i>Günah duygusu</i>	Pişmanlık	Değersizlik	Endişe
<i>Günaha düşüş (Yar. 3)</i>	Suçtu başkasına atma	Örtülen çıplaklık	Korkuyla saklanmak
<i>Kültürel çözümler</i>	Haklı göstermek, itiraf etmek, tazmin etmek	Ört, kaç, terk et	Animizm, kara büyü
<i>Sahte umut</i>	Ahlak, iş, erdem ve hak	Kimlik, ilişkiler, isim	Dini törenler, bilgi
<i>Eski Ahit yasası açıklar</i>	Ahlaki düşüşümüzü	Kirlenmişliğimizi ve Tanrı'dan uzaklaştığımızı	Putperestliğimizi

İsa

	Suç	Utanç	Korku
<i>Mesih</i>	Günahlarımız yüzünden yerimize kurban olması	Aracımız ve kardeşimiz	Zafer kazanan ve özgür kılan
<i>Beden alıp dünyaya gelmesi</i>	İsa tam bir insan oldu günah borcumuzu ödemek için	Baba Tanrı'yı ve bizi yüceltmek için görkemini terk etti	Şeytan'ın bütün kötülüklerini yok etmek için
<i>İsa'nın hayatı</i>	Günahsız bir hayat sürdü	Murdarları iyileştirdi, dışlanmışlarla oturup kalktı, Yahudi olmayanlara kucak açtı	Cinleri kovdu, mucizeler, alametler ve harikalar yaptı
<i>İsa'nın ölümü</i>	Suçlarımızın cezasını yüklendi	Utancımızı silip Tanrı'yı onurlandırdı	Kötü ruhları ve şer güçleri yendi
<i>Çarmıh</i>	Tanrı'nın gazabını dindirir	Allah'ın hükmünü değiştirir	Allah'ın gücünü hakim kılar
<i>Kefaret kuramı</i>	Cezamızı yüklendi	Tazmin; bedel ödedi (Anselm)	Ölümüyle zafer kazandı
<i>İsa'nın dirilişi</i>	Kurtuluşumuzu emniyet altına aldı	Utanç içindekilere ilahi onur kazandı	Şeytan'a ve ölüme karşı zafer kazandı

Kurtuluş

	Suç	Utanç	Korku
Kurtuluşun getirdiği	Masumiyet ve af	Onur ve şeref	Güç ve özgürlük
Etkin olduğu alan (kapsamı)	Öbür dünya	Bu dünya	Görünmeyen dünya
Tövbe	Sevapla doğruluk kazanmaya ve Tanrı'yı mükemmelliğimizi kanıtlayan iyi amellerle hoşnut etmeye çalışmaktan	Böbürlenmekten (durumunuzu iyileştirmek için kültürel sistemleri kullanmaya karşı direnin)	Putperestlikten (sahte güçleri ve sihirli dinsel törenleri terk edin)
Lütf (yener)	Kötülüğü	Değersizlik duygusunu	Zayıflığı
Affetmek	Hataları affeder	Bozulmuş ilişkileri düzeltir	Hayatımızda Allah'a karşı olan engelleri, kaleleri yıkar
Tanrı'nın yanında	Kabul ve yakın ilişki	Prestij ve statü	Güç ve otorite
Barışmak, uzlaşmak (Tanrı'nın dışındakilerle)	Kendimizle (bedenimizle ve vicdanımızla)	İnsanlarla (aileyle, toplumla, cemaatle)	Yaratılışla (doğayla, ruhlarla)
Öğrencilik	İtaat	Sadakat	Teslimiyet
Kutsal Ruh	Hayat ve davranış rehberi	Üçlü Birlik'le paydaşlık	Mücadele için güç kaynağımız
Ahlak	Başkalarını sevmek	Başkalarını onurlandırmak	Başkalarını kutsamak
Emniyet (Güvence)	Kurtuldum mu? Ahlaki açıdan kabul edildim mi?	Doğru cemaatte miyim?	Karanlık güçleri yenecek güce sahip miyim?
Müjdebilim (Misyoloji)	Hakikatle yüzleşmek	Cemaatle yüzleşmek	Güçle yüzleşmek
Efeslilere Mektup	2:1-10	2:11-22	6:10-17

Müjdeleme Özeti

	Suç	Utanç	Korku
Tanrı'nın Niyeti (Planı)	Tanrı bizi seviyor ve bizim için harika bir planı var	Tanrı bizi onur ve yücelik çocukları olarak yarattı	Tanrı, Kutsal Ruh aracılığıyla bize sınırsız bir güç bahşediyor
İnsanın sorunu	Kişisel günahımız, bizimle Tanrı ve Tanrı'nın hayatımızla ilgili planı arasında bir engeldir	Sadakatsizliğimiz Tanrı'nın şerefini lekeliyor; böylece utanç içinde kalan öksüzler gibiyiz	Putperestliğimiz bizi ilahi kuvvetten ayırıyor ve bizi karanlığın laneti altına sokuyor
Mesih'in çözümü	İsa, kusursuz kurban olarak, Tanrı'nın günahlarımıza karşılık bize vereceği gazaplı cezayı yükledi	Aracımız olarak İsa utancımızı yükledi, yücelik içinde ölümden dirildi ve Allah'ın yüce adını temize çıkardı	Tanrı'nın kudretine ve bereketlerine kavuşmamız için İsa ölümü ve bütün şer kuvvetlerini yendi
Kurtuluşa cevap	İsa'yı kişisel kurtarıcımız olarak kabul edin ve af	Tanrı'ya boyun eğin, kendinizi Tanrı'nın	Korunmak ve güç sahibi olmak için yalnızca İsa'ya

	Suç	Utanç	Korku
	dileyin; insani çabaya dayalı sevapçılıktan dönün	ailesinin bir evladı olarak kabul edin, dünyasal sahte şan ve şerefe sırt dönün.	güvenin; sihir, büyü ve senkretizmden vazgeçin

Özet

	Suç	Utanç	Korku
Mecaz	Mahkeme salonu	Cemaat	Muharebe
Tanrı	Kanun koyucu ve Yargıç	Baba ve Efendi	Hükümdar ve Yaradan
Günah	Yasayı ihlal	Sadakatsizlik	Putperestlik
Mesih	Kurban	Aracı	Muzaffer
Kurtuluş	Af	Onur, Şeref	Barış, Özgürlük
Müjdeleme	Hakikat	Cemaat, Toplum	Güç

Kaynak: "Theology for Guilt, Shame and Fear Cultures", *HonorShame.com* < <http://honorshame.com/theology-guilt-shame-fear-cultures-free-resource/> > (06.04.2015 tarihinde erişilmiştir). İzin ile kullanılmıştır.

"Tanrı'yı hoşnut eden adam Tanrı'dan başka birinden ya da bir şeyden korkmaz. Korkaklık, asıl korkulacaktan kaçıp gerçekte hiçbir kudreti olmayandan korkmaktır."

Dan B. Allender ve Tremper Longman

Intimate Allies (Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, 1995), s. 175

Eski Antlaşma İmanlıları ile Yeni Antlaşma İmanlıları

Kurtuluş Eski Antlaşma'da Aynı mıdır?

▣ *Ken Wiest*

▣ *Ali Şimşek*

İki Antlaşma arasındaki ilişkileri inceleme konusu, teologların adanmışlığı ve yöntemlerinin önemli bir ölçütüdür. Bu alanda önemli birkaç konu var: Eski Antlaşma'nın Yeni Antlaşma'da kullanılması, her iki antlaşmadaki kurtuluş meselesi ve Yeni Antlaşma imanlılarının Eski Antlaşma karşısındaki durumu.

Yeni Antlaşma'ya (İncil) göre insan, İsa'ya iman yoluyla lütufla kurtulur. İsa, kimliği (Tanrı insan), ölümü, dirilişi ve yükselişi sayesinde günahlının kurtarıcısı olmuştur. İsa'nın Kutsal Ruh'u göndermesi, çarmıhta temel atmış olan tarihte nesnel kurtuluş işinin son parçasıydı. İnsanın, Mesih'in çarmıhta tamamladığı kurtuluşu hayatında etkin kılması için Mesih'e güvenmesi yeterlidir.

Peki, İsrail'in Mesih'ten önceki durumu neydi? Yahudiler aynı kurtuluşa sahip miydi? Kurtuluşları aynı şekilde mi gerçekleşti? Neden sunu ve adak sunmak zorundaydılar? İnsanlar Eski Antlaşma zamanında Yasa'nın gereklerini yaparak mı, kurtuldular ve sadece Yeni Antlaşma zamanında mı lütufla kurtuldular? Bu makale bu soruların bir kısmına kısa cevaplar vermeyi amaçlamaktadır. Bu sorulara cevap verirken en doğal önerme, Yeni Antlaşma imanlılarının, Eski Antlaşma imanlıları hakkında ne düşündüğünü sormaktır. Umudum şu ki, Eski ile Yeni arasındaki ilişkileri anlamak, Yeni Antlaşma imanlılarına Eski Antlaşma'yı okumak, anlamak, hayatına doğru bir şekilde uygulamak için daha büyük bir istek verecektir.

Eski Antlaşma'nın bizzat kendi hakkında yaptığı tanıtım, bizim Eski Antlaşma'ya bakış açımızda ve Eski Antlaşma'nın Yeni Antlaşma ile bağlantılı olarak doğru kabul ettiğimiz noktalarda birinci önceliğe sahip olmalıdır. Birinci ve muhtemelen en önemli açıklama Tevrat kelimesidir. Tevrat, "kanun, şariat" kavramından çok daha geniş bir anlama sahiptir. Tevrat için daha iyi tanımlama, "talimat, öğretim" olabilir; yani Tanrı'yla antlaşmaya dayanan ilişki içindeki halkın nasıl davranması gerektiğini gösterir. Buna örnek olarak Yasa'nın Tekrarı 4:5-8 ayetleri gösterilebilir. Ingalls, uzunca araştırmasında şu sonuca varır: "Tevrat, Tanrı'yla bir pazarlık aracı değildir, bir ilişki belgesidir. Tanrı'nın İbrahim'e vaat ettiği bereketlerin nasıl gerçekleşeceğini anlatan bir 'talimatlar' kitabıdır."¹ Kutsal Yasa, Tanrı'yla Mısır'dan çıkış aracılığıyla antlaşma ve kurtuluş ilişkisi içerisinde olan halka verilmiştir. Yasa bu ilişkiyi tanımlar.²

Kurtuluş Eski ve Yeni Antlaşma'da Aynı mıdır?

Ryrie'nin buna güzel bir cevabı var: "Kurtuluşun temeli her çağda Mesih'in ölümüdür; kurtuluş için gerekli olan şart her çağda imandır; imanın her çağdaki objesi Tanrı'dır. İmanın içeriği, farklı teoloji dönemlerinde farklılıklar gösterebilir."³

Kurtuluş Eski Antlaşma'da geniş bir kavramdır. Düşmandan, sıkıntıdan, doğal afetlerden ya da ölümden kurtuluşu, ayrıca ruhsal kurtuluşu kapsar. Ross şöyle der: "Sonuç olarak, tüm Eski Antlaşma boyunca İsrail'in arzuladığı ya da keyfini çıkardığı kurtuluş, Tanrı'nın halkı olarak bu dünyadaki hayatla ilgili antlaşmanın bereketleri ve vaatleriyle ilgilidir." Bu durum, bireysel günahattan kurtulmanın gerekli olduğunu inkâr etmek anlamına gelmez; bireysel günah kavramı Eski Antlaşma'da da vardır ve açık şekilde anlatılır; fakat ana konu antlaşmaya dayanan hayattır; yani Tanrı'nın kendi halkını vaat edilmiş topraklarda bereketlemesidir.⁴ Düşmandan veya doğal afetlerden kurtuluş, İsrail'in antlaşmaya dayanan hayatının bir parçasıdır. Eski Antlaşma'da gelecek hayat, diriliş ya da cennet konusu çok seyrek işleniyor. Eski Antlaşma imanlılarının ümidi, vaat edilmiş topraklarda bereketli bir hayat sürmektir (bkz. Lev. 26:1-13; Yas. 28:1-14). Gelecek hayat ve yenilenme kavramı Eski Antlaşma'da da vardır.

Bunlardan "yenilenme", örneğin, "yüreğin sünnet edilmesi" gibi benzetmelerle işlenir. Ne var ki Eski Antlaşma'nın odaklandığı konu başkadır.

Kurtuluşun temeli her zaman, hem Eski hem de Yeni Antlaşma'da Mesih'in ölümüdür (bkz. Rom. 3:21-26). Ancak bu, Eski Antlaşma imanlılarının Mesih'e güvendiği (iman ettiği) anlamına gelmez. Aşamalı

vahiy bu şartı henüz açıklamış değildir. Ne var ki, Mesih'in ölümü, Tanrı'nın günahları bağışlaması için tek objektif (nesnel) temeldir.

Kurtuluş için gerekli olan şart, her zaman imandır. Olmak zorundadır; insan, Eski Antlaşma döneminden Yeni Antlaşma dönemine gelene kadar değişmemiştir. Günah hâlâ Tanrı ile insan arasındaki ilişkiyi bozan etkindir; Tanrı'yı hoşnut etmenin önündeki engeldir. İnsan Tanrı'nın kanununu yerine getiremez ve bu yüzden kendini kurtaramaz. (bkz. Rom. 7:13-25; 8:5-9). İman, hem Eski Antlaşma'da hem de Yeni Antlaşma'da aynıdır: Tanrı'nın güvenilir karakterine ve vaatlerine güvenmektir. Yeni Antlaşma imanlıları için bu vaatler Mesih'in kendisine ve kurtuluştaki sağladıklarına odaklanmıştır (bkz. 1Ko. 1:30); Eski Antlaşma imanlıları için ise bu vaatler antlaşmanın bereketleriyle ilgilidir. İman bir itaat adıdır; ilk adım, antlaşmayla ilgili vahiylerle ait ek itaatlere yol açar (bkz. Rom. 1:5).

Yeni Antlaşma imanlıları için imanın içeriği Mesih'in kendisidir. Eski Antlaşma imanlılarının kurtulması için Mesihsel bir vaade imanın varlığından söz etmek güçtür. Eski Antlaşma'da imanın objesi çok geneldi; Tanrı'yla olan ilişkileri açıklayan temel prensiplere dayanırdı (örn. Sunu sistemi).

Sununun Eski Antlaşma'daki İşlevi Nedir?

Whitcomb Eski Antlaşma döneminde sunulan sunuları "geçici, sınırlı, dışsal ve hukuki sayar; yani bu sunular ebedi, sınırsız, içsel ve kurtuluş gücüne sahip değildir."⁵ Sunu sistemi

sayesinde İsraililer toplu ve bireysel olarak, günahları affedilmiş bir şekilde İsrail'in kutsal Kralı'nın (Tanrı'nın) huzuruna çıkma fırsatına ve imkânına sahip olurlardı.

Sunuların birkaç işlevi Feinberg⁶ tarafından açıklanır. Yeni Antlaşma imanlısı tarafından pek fark edilmeyen, fakat Eski Antlaşma imanlısının devamlı aklında olan şey, sunuların teokratik ve devlet yönetimindeki işlevidir. İsrail halkı Tanrı'yla antlaşma ilişkisi içinde olan bir ulustu. Bireysel günahlar hem ulusu hem de bireyin ulusla ilişkisini etkilerdi (Yşu. 7'de sözü edilen Akan'ın günahı ya da 1Kr. 12 – 14. bölümlerinde anlatılan kralların günahları buna örnektir). Bireyin toplum tarafından tekrar kabul edilip teokratik düzenin bereketlerine yeniden kavuşması için gerekli fidyeyi sağlayan bir sunu sunulurdu.

Sunular, Mesih'in tam ve kusursuz sunusuna işaret eden simgesel (tipolojik) bir öneme sahipti. İbraniler kitabı, Mesih'in sunusuyla Eski Antlaşma sunuları arasındaki sürekliliği ve süreksizliği (bağlantıyı ve bağlantısızlığı) gayet iyi anlatır (8 – 10. bölümler). Eski Antlaşma sunuları ebedi ve nesnel bir etkiye sahip olmamakla birlikte, gerçekte Mesih'in sunusuna benzer etkilere sahipti, mesela Tanrı'nın gazabını yatıştırması ve Tanrı'yla barıştırma, sununun en önemli etkilerindendir. Kutsal olan Tanrı'yla insan arasındaki ilişkinin tamiri için sununun böyle bir etkiye sahip olduğunu düşünmekten başka bir açıklama yoktur.

Sunu sunmak, Eski Antlaşma imanlısının ibadet faaliyetlerinin önemli bir kısmıydı. Kurtulmuş olan, kurtarıcısı ve kralı olan Tanrı'ya yaklaşmak isteyen bir kimse, bunu antlaşma gereğine göre yapmak zorundaydı. İsrail ordugâhındaki düzen ve Tapınma Çadırı'ndaki bölmeler, Eski Antlaşma imanlısına açıkça şunu hatırlatıyordu: Tanrı'ya yaklaşmak için kâhinlik ve sunu sisteminin aracılığına muhtacım. Üç büyük bayram sırasındaki tapınma, çok sayıda sunu sunulan özel zamanlardı (Yas. 16; Lev. 23).

Sunuların kurtuluşla ilgili özelliği de var. Eski Antlaşma'nın ilk döneminin kurtuluş (yani kişinin doğru sayılması) düzeninde sunu yer almakla birlikte, temel işlevi "kutsal kılınma" döneminde görülür. Sunular, özellikle günah ve suç sunuları, günahlının Tanrı'yla olan ilişkisini düzelten araçlardı. Yakmalık, tahıl ve esenlik sunuları, daha çok bireyin takdis edilmesi içindi ve antlaşmaya sadık bir hayatın parçasıydı. Yukarıda sözü edilen kurtuluş, Tanrı'ya ve sunu aracılığıyla bireyin Tanrı'yla ilişkisini devam ettirmeye imanla ilgilidir. Sunu kurtuluş sağlamıyordu; tıpkı Yeni Antlaşma'da iyi amellerin (hayırlı işlerin) kurtuluş sağlamaması gibi. Kurtaran Tanrı'dır. Sunuyu sunan kişi, Tanrı'nın sunuyla ilgili olarak söylediklerinin doğru olduğuna güvenir.

“Sunular, özellikle günah ve suç sunuları, günahlının Tanrı'yla olan ilişkisini düzelten araçlardı.”

Feinberg bu durumu şöyle özetler: "... sunu, Tanrı'yla uyum içinde kalmanın tek yeterli aracıydı. Tanrı'nın kendi takdiriyle belirlediği dönemde uygun bir araçtı."⁷ Averbeck de benzer ifadeler kullanmıştır: "O sunular, İsrail halkı ile Tanrı arasındaki antlaşmayla ilgiliydi. Konu ruhsal kurtuluş değildi. Bu nedenle Eski Antlaşma'daki hayvan sunusu ile Yeni Antlaşma'daki Mesih'in sunusu, belirlendikleri amaca uygun olarak etkindir (ve tamamen farklı seviyelerde)."⁸

İmanlının Eski Antlaşma'yla ilgili rolü

Fruchtenbaum, Kutsal Yasa'nın amaçlarını şöyle sıralar: Kutsal Yasa Tanrı'nın kutsallığını, ölçütlerini ve karakterini gözler önüne serer; Kutsal Yasa, İsrailileri diğer halklardan ayırır (arınmayla ilgili kurallara uyarak), halkın Tanrı'yla olan antlaşma ilişkisini açıklar, bireysel ve toplumsal tapınmayı düzenler. Günaha gelince, Kutsal Yasa günahın artmasına yol açar, günahı açıklar ve insanın kendini kurtaramayacağını açıkça ortaya koyar.⁹

Romalılar 6 – 8; Galatyalılar 2:11 – 4:7; 5:2-5,13-25 ve 2. Korintliler 3:4-11 gibi bölüm ve ayetler, Yeni Antlaşma imanlısının artık Kutsal Yasa'nın hükmü altında olmadığını gösterir. Peki, bu ne demektir? Bazıları Kutsal Yasa'nın *üçlü* yönüne dikkat çeker; yani imanlı artık toplumsal ve törensel yasaların altında değildir, fakat Tanrı'nın belirlediği ahlaksal yasanın altındadır. Ne var ki bu tez bir incelemeye tabi tutulduğunda çöker. Böyle bir görüş ifade edilir ama savunulmaz, ayrıca Eski Antlaşma'da bulunan bireysel yasalar arasında çok keskin ayrımlara yol açar. Aynı şekilde On Buyruk'un hâlâ geçerli olduğunu ama öteki yasaların geçerli olmadığını ileri süren görüşler de pek tutarlı değildir. Eski Antlaşma'da bu konuda kesin ayrımlar yapılmaz. Kaldı ki, bu ayrımları yapabilecek niteliklere sahip olan kim? Ahlâki

olmayan kanun mu var? Yakup 2:10, Kutsal Yasa'yı açıkça bütüncül bir sistem olarak savunur.¹⁰

“Yeni Antlaşma imanlısının artık hiçbir şekilde Kutsal Yasa'nın yetkisi altında olmadığı anlaşılıyor”

Romalılar ve Galatyalılar mektuplarının dili keskin ve açıktır. Aşamalı vahiyden ve yeni bir antlaşmadan söz edildiği zaman Romalılar 6 – 8; Galatyalılar 2:11 – 4:7; 2. Korintliler 3:2-11 ve İbraniler 7. bölüm gibi bölüm ve ayetlerden, Yeni Antlaşma imanlısının artık hiçbir şekilde Kutsal

Yasa'nın yetkisi altında olmadığı anlaşılıyor. Aslında İbraniler 7. bölüme göre, eğer kâhinlik düzeni sürseydi, İsa'nın kâhinliği (çarmıhtaki sunusu dahil) etkili olamazdı.¹¹ Buradaki anahtar sözcük “otorite, yetki”dir. Eski Antlaşma döneminde Kutsal Yasa'yı ihlal eden bir Eski Antlaşma imanlısı, mesela durum yarasını açıklayan Mısır'dan Çıkış 21-23'te belirtilen suçlu işlediğinde cezasıyla karşı karşıya kalırdı. Ancak Yeni Antlaşma imanlısı, Mesih'le olan Yeni Antlaşma ilişkisinden dolayı böyle bir cezayla karşı karşıya kalmaz. Dorsey bunu gayet güzel özetler: “... Yasal olarak Sina'da yapılan antlaşmanın 613 şartından hiçbiri Yeni Antlaşma imanlısını bağlamaz, ahlaki kurallar da buna dahildir. Ne var ki vahiysel ve pedagojik anlamda 613 şartının hepsi bağlayıcıdır, törensel ve toplumsal yasalar da dahildir buna.”¹²

Bunların hiçbiri, imanlının yasadan bağımsız olarak yaşayabileceğini ima etmez; yasanın imanlı için yararsız olduğunu da söylemez. Kutsal Yasa Tanrı'nın sözü olarak kalır ve imanlı 2. Timoteos 3:16-17'deki tüm gereklilikleri yerine getirir. Aslında Pavlus bu ayetleri yazarken Eski Antlaşma'yı düşünerek yazdı. Yeni Antlaşma, Mesih'le özdeşleşmiş olarak ve imanlıda yaşayan Kutsal Ruh'un imanlıyı, Mesih'i örnek alarak ve O'nun öğretisine göre yaşayarak Tanrı'yı hoşnut eden bir hayata yönlendirdiğini vurgular (bkz. Mat. 5:17-20; Gal. 6:2; Rom. 8:4).¹³

Eski Antlaşma'yı, Yeni Antlaşma İmanlısı olarak Yorumlamak

Herhangi bir metni uygun şekilde yorumlamak için ihtiyaç duyulan normal yorumbilimin ötesinde, yani tarihsel, gramere bağlayan, teolojik yorumbilimin ötesinde, Eski Antlaşma'ya

normal bir yaklaşımda ele alınması gereken son derece önemli birkaç nokta vardır. Bunlardan biri, "İbrahim'in soyu", "seçilmiş halk" ve "Yahudi" gibi sözcüklerin kullanımınıdır. Feinberg bu sözcüklerin olası kullanım amaçlarını açıklar: Etnik veya biyolojik anlamda, siyasi anlamda (1. anlama yakın), ruhsal bir anlamda ve simgesel bir anlamda. "Bütün bu anlamlar her iki Antlaşma'da etkindir, hiçbir anlam (özellikle ruhsal) ötekilerden daha önemli değildir, hiçbir anlam ötekilerin anlamını ve imasını yok saymaz."¹⁴

Özetle, Eski Antlaşma'nın yorumlanması, peygamberliklerin yerine gelmesinin çok ötesinde bir uğraştır. Eski Antlaşma analogik ve tipolojik metinler içerir. Eski Antlaşma, bazen Yeni Antlaşma'daki savları desteklemede, bazen de Yeni Antlaşma'daki örnekleri tasvir etmede kullanılır. Yeni Antlaşma, Eski Antlaşma şartlarını onaylayabilir, değiştirebilir, bir kenara koyabilir veya tamamen ihmal edebilir. Yeni Antlaşma imanlısı için antlaşma hayatı Yeni Antlaşma'da tanımlanmıştır. Bu antlaşmaya Tanrı huzurunda sadakat borcumuz var; Kutsal Kitap imanlıları olarak Eski Antlaşma'dan aldığımız bilgilerle sevinir ve Tanrımız hakkında aydınlarız.¹⁵

Halkına verdiği vahiy için Tanrı'ya şükürler olsun. **E**

Sonnotlar

- ¹ Alan D. Ingalls, "Law and Liberty: What's a Christian to Do?" (Yayımlanmamış ders notları, Eski Antlaşma Yorumu, Baptist Bible Seminary, Aralık 2002) , s.4.
- ² A.g.e.,, s. 7.
- ³ Charles C. Ryrie, *Dispensationalism* (Chicago, Illinois: Moody, 1995), s. 115.
- ⁴ Allen P. Ross, "The Biblical Method of Salvation: Discontinuity", *Continuity and Discontinuity*, ed.

John S. Feinberg (Westchester, Illinois: Crossway, 1988), s.163. İsrail için 'bu dünya' vaat edilmiş toprakları kast eder. Antlaşma vaatleri, hem İbrahim'le yapılan antlaşmada hem de Sina Dağı'nda yapılan antlaşmada sıralanan 'vaatlerdir (bkz. Yas. 28-30).

- ⁵ John C. Whitcomb, "Christ's Atonement and Animal Sacrifices in Israel," *Grace Theological Journal* 6/2 (Sonbahar 1985), s. 209.
- ⁶ John S. Feinberg, "Salvation in the Old Testament", *Tradition and Testament*, ed. John S. ve Paul D. Feinberg (Chicago, Illinois: Moody, 1981), s. 59-75.
- ⁷ A.g.e.,, "71. Özgün kaynak Hobart Freeman, "The Problem of Efficacy of Old Testament Sacrifices," *Bulletin of Evangelical Theological Society* 5 (1962), s. 73.
- ⁸ Richard E. Averbek, "An Exegetical Study of Lev 1:4 with a Discussion of the Nature of Old Testament Atonement," (yayımlanmamış ilahiyat yüksek lisansı tezi, Winona Lake, Indiana: Grace Theological Seminary, 1977), s. 68.
- ⁹ Arnold Fruchtenbaum, *Israeology* (Tustin, California: Ariel Ministries, 1989), s. 589.
- ¹⁰ A.g.e.,, s. 641-42.
- ¹¹ A.g.e.,, s. 645.
- ¹² David A. Dorsey, "The Law of Moses and the Christian: A Compromise," *Journal of the Theological Society* 34/3 (Eylül 1991), 324-25. Bu 'vahiy ve pedagojik' bağlayıcılığı açıklar: "Tanrıbilimsel gerçekleri belirlemek, yanlış anlaşmaları düzeltmek, yanlış davranışları ifşa edip düzeltmek ve Hristiyanların pratik, kişisel doğruluk konusunda eğitilmesi konusunda yararlı." A.g.e., s. 331.
- ¹³ Bu makalenin inancı şudur: Yeni Antlaşma'nın aracı ve Mesih olarak İsa'nın kendi öğretisinde getirdiği yeni vahiy ve çarmıhta yaptığı hizmetin ışığında Eski Antlaşma'yı doğru yorumlayabilme yetkisi var. Dahası, İsa'nın kimliği ve yaptıkları mektupların aracılığıyla kilisede çeşitli durumlarda anlatılır ve uygulanır. Hiçbir mektup imanlının karşılaşacağı her durum için tam bir vahiy vermez. Pavlus ve diğer yazarlar şöyle bir vahiy verir: İmanlı Kutsal Ruh'a göre yaşadığı sürece, Yeni Antlaşma'nın değinmediği durumları ve sorunları ahlaki çıkarımlarda bulunarak ve Kutsal Ruh'un yönlendirişyle çözebilir.
- ¹⁴ John S. Feinberg, "Systems of Discontinuity," *Continuity and Discontinuity*, ed. John S. Feinberg (Westchester, Illinois: Crossway, 1988), s. 73.
- ¹⁵ Ingalls, "Law or Liberty," s. 9,10.

Tanrı'nın Davut ile Antlaşmasının Işığında Tanrı'nın Oğlu Unvanı

■ *J.M. Diener*

İsa Mesih'in bir sürü unvanı vardır. Bunların çoğunluğu anlamada zorluk yaratmaz. Ancak, özellikle yaşadığımız Müslüman ülkede "Tanrı'nın Oğlu" unvanı zorluk yaratmaktadır. Bunun nedeni, bu unvanın bir şekilde Tanrı ile Davut'un soyundan olan Meryem arasında cinsel bir ilişki çağrıştırmasıdır. Paganların bununla ilgili bir sorunu yoktur tabii. Hristiyanlıktan çıkan belirli tarikatlar da bu fikri kabul etmekle yetinmeyip bundan memnuniyet duyarlar.¹ Müslümanlar ise böyle bir fikre o kadar şiddetli bir şekilde karşı gelirler ki, İsa'nın Tanrı'nın Oğlu olabildiği fikrini tamamen reddederler.² Hristiyanlar da İsa'nın cinsel bir şekilde Tanrı'nın Oğlu olmadığını savunurlar. Ancak Hristiyanlığın içindeki bazı kesimler bu unvandan utanmaya bile başlayıp Kutsal Kitap'ın Müslüman halkların kullandığı dillere çevirilerinde Tanrı ve İsa için kullanılan "Baba" ve "Oğul" tanımlarını farklı çevirmeye yönelirler.³ Ancak, Tanrı bu sözcükleri kullanmaktan kaçınmamıştır, bu yüzden Kutsal Kitap'ın öğrencileri olarak bizim de bunları benimsememiz gerekir. Zaten Pavlus da Mesih'in çarmıhının iman etmeyenler için bir sürçme taşı olacağını belirtmişti (1Ko. 1:23). Bu gerçek Tanrı'nın Oğlu unvanı için de geçerlidir.

Peki, bu unvandan ötürü oluşan gücenmeyi bertaraf etmek mümkün mü? İnançımızı savunurken bu unvanla ilgili yaklaşımımız nasıl olmalı? Bunun cevabını kısmen Tanrı'nın Oğlu unvanının kökenlerine bakarak bulabiliriz. Eninde sonunda İsa Mesih ile karşılaşan her insanın, O'nun benzersiz bir şekilde Tanrı'nın Oğlu olduğunu kabul etmesi gerekecek. Bu makalede bulunan açıklamanın bu sürece yardımcı olacağını umuyorum.

Tanrı'nın Davut ile Antlaşması (2. Samuel 7 ve 1. Tarihler 17)

Tarihi bakış açısından "Tanrı'nın Oğlu" unvanının bir birey için ilk kullanılışı, Tanrı'nın Kral Davut ile yaptığı antlaşmada görülür. Bu antlaşma, Kutsal Kitap'taki dört büyük tek taraflı antlaşmanın üçüncüsüdür⁴ ve Kutsal Kitap'ta iki yerde, 2. Samuel 7 ve 1. Tarihler 17 bölümlerinde kaydedilmiştir. Tanrı'nın bu antlaşmaya verdiği değer yinelemesinden anlaşılır. 2. Samuel ve 1. Tarihler aynı konuyu ele alsalar da, aralarında ufak tefek ama önemli farklılıklar vardır.

2. Samuel bize, "Kral sarayına yerleşmişti. RAB de onu çevresindeki bütün düşmanlarından koruyarak rahata kavuşturdu" diye bildirir (2Sa. 7:1). Bu ayetten, bu olayın Davut'un hayatının sonunda gerçekleştiğini anlıyoruz. 2. Samuel'in yazarı Davut'un hayatını tam olarak kronolojik bir şekilde kaydetmiyor. Kitabını ikiye bölüp önce Davut'un zaferlerini (2Sa. 1 –

10), sonra onun yaşadığı zorlukları (2Sa. 11 – 24) ele alıyor. Böylece yazar, Tanrı'nın Davut'a verdiği bereketleri ve lanetleri açık bir şekilde sunmuş oluyor. Ancak, tarihçi olarak kitaptaki olaylardan anlam çıkarabilmek için 2. Samuel'in ilk bölümlerinde aktarılan olayların bazılarının 2. Samuel'in sonraki bölümlerde aktarılan olaylardan sonra gerçekleşmiş olması gerektiğini anlamalıyız.⁵ Yani, Davut bu dönemde yaklaşık 64 yaşındadır. Bat-Şeva ile zina işlemesi ve onun kocası Uriya'yı katletmesinin üzerinden (2Sa. 11-12) yaklaşık 15 sene geçmiştir. Süleyman ergenlik yaşlarındadır. Davut'un ikinci oğlu Avşalom yaklaşık sekiz sene önce ağabeyi Amnon'u katletmiş ve sürgüne gönderilmiştir (2Sa. 13:28-29,18). Üç sene evvel, Davut Avşalom ile barışmıştır (2Sa. 14:28-33). Davut sonunda Tanrı'nın Antlaşma Sandığını Yeruşalim'e getirmiştir (2Sa. 6; 1Ta. 15 – 16). Davut rahata kavuşmuştur ve o doğal olarak Tanrısı Yahve'yi onurlandırmak ister. Bundan dolayı Yahve için bir tapınak yapmaya karar verir (2Sa. 7:2; 1Ta 17:1).

Ancak Yahve bu fikirden hoşnut değildir. Davut'a savaşçı biri olduğundan ve kan döktüğünden dolayı tapınağı yapmasına izin vermez (1Ta. 28:3) ama Davut'a çok büyük bir vaatte bulunur: Yahve Davut'a sonu gelmeyecek bir hanedan kuracaktır.

“Samuel ve Krallar, tarihi peygamberlerin gözünden anlatıyor. ... Tarihler'in yazarı ise durumlara daha çok bir kâhinin gözüyle bakar.

Burada yine 1. Tarihler ve 2. Samuel arasındaki farkları göz önünde bulundurmalıyız. Samuel ve Krallar, tarihi peygamberlerin gözünden anlatıyor. Bundan dolayı bu kitapçıkların yazarları kralların yanlışlıklarını, zayıflıklarını göz ardı etmezler. Tarihler'in yazarı ise durumlara daha çok bir kâhinin gözüyle bakar. En önemli konular tapınak ve Yahve'ye ibadet etmektir. Bundan dolayı Tarihler'in yazarı Davut'un zayıflıklarını sıralamaz.⁶

Ayrıca, Samuel'in yazarı daha çok yakın döneme odaklanırken, Tarihler'in yazarı ileride gelecek olan krala odaklanır. 1. Tarihler'deki metne bir bakalım.

RAB'bin senin için bir soy yetiştirecek, bilesin. Sen ölüp atalarına kavuşunca, senden sonra oğullarından birini ortaya çıkarıp krallığını pekiştireceğim. Benim için tapınak kuracak olan odur. Ben de onun tahtını sonsuza dek sürdüreceğim. Ben ona baba olacağım, o da bana oğul olacak. Senden önceki kraldan esirgediğim sevgiyi hiçbir zaman esirgemeyeceğim. Onu sonsuza dek tapınağımın ve krallığımdan üzerine atayacağım; tahtı sonsuza dek sürecektir. (1Ta. 17:10b-14)

Bu metinde Tanrı Davut'a üç vaat veriyor:

1. Yahve Davut'un hanedanını kuracak.
2. Davut'un oğlu Yahve'nin oğlu sayılacak.
3. Yahve Davut'un krallığının sonsuza dek sürmesini sağlayacak.

Bu üç vadin yerine gelmesi yüzyıllar sürmüşse de, Tanrı bunları kısa dönemde Süleyman, uzun dönemde ise İsa Mesih aracılığıyla yerine getirmiştir.

Tanrı'nın Oğlu Unvanı

Davut'la yapılan bu tek taraflı antlaşmada çok önemli yeni bir fikir var. Bu fikir 1. Tarihler 10:13'te geçer: "Ben ona baba olacağım, o da bana oğul olacak." Burada Davut'un oğlu, Tanrı'nın oğlu olarak kabul ediliyor. Yani, Tanrı'nın oğlu, Davut'un hanedanından gelen gerçek

kralın kraliyet unvanıdır. Bu unvanın teolojik önemi Mezmurlar'da açıklanır. Mezmur 89:26-27'de Davut Tanrı'nın ilk doğan oğlu olarak tanımlanır. İsrail halkı gibi ataerkil bir kültürde, babadan sonra en önemli olan kişi ilk doğan oğuldur. Bu oğul babasının vekilidir. Babası evde yokken ilk doğan oğulun sözü geçer.

Yahve Mısır'dan Çıkış 4:22'de İsrail halkını ilk doğan oğlu olarak nitelendirir.⁷ Bu kısmı Mısır'dan Çıkış 19:5-6 ayetleriyle karşılaştırırsak, bu "ilk doğan" konumunun İsrail halkının Yahve'yi dünyada temsil edeceği anlamına geldiğini görürüz. Böylece Davut'un Yahve'nin "ilk oğlu" (Mez. 89:27) olması, hem halkı hem de dünya için Yahve'nin vekili olduğunu anlamına gelir. Bu fikir geleneksel olarak "Taç Giyme Mezmuru" olarak bilinen 2. Mezmur'da açıklanır. Bu Mezmur'u okuyan, açıkça Davut'un hanedanından bir kraldır.

"Bu oğul babasının vekilidir."

RAB'bin bildirisini ilan edeceğim: Bana, "Sen benim oğlumsun" dedi, "Bugün ben sana baba oldum. Dile benden, miras olarak sana ulusları, Mülk olarak yeryüzünün dört bucağını vereyim. Demir çomakla kıracaksın onları, Çömlek gibi parçalayacaksın." (Mez. 2:7-9)

Bu ayetler tamı tamına Tanrı'nın 2. Samuel ve 1.Tarihler'de Davut'a verdiği vaadi çağrıştırır. Böylece "Tanrı'nın Oğlu" unvanının ilk olarak bir kraliyet unvanı olduğunu görmekteyiz. Bu unvan, İsrail kralının hem İsrail'e hem de dünyaya Yahve'yi temsil edip çok büyük bir sorumluluk üstlendiğini gösterir. Tabii ki bu unvan İsa Mesih'in gelişiyiyle daha derin bir anlam kazanır ve İsa'nın Tanrı ile derin ilişkisini anlatır; ama ilk etapta bu siyasi bir unvandır.

İsa Mesih, Tanrı'nın Oğlu

Gelelim Davut'a verilen vaadin yerine gelişine. Kısa dönemde Davut'un oğlu Süleyman tahta oturup Yahve tarafından sevildi. Davut'un hanedanı ise ölümünden sonra 400 sene ve 19 nesil boyunca hüküm sürdü. O dönemde böyle bir devamlılık gösteren başka bir hanedan yoktu. Babil'e sürgünden sonra ise Davut'un hanedanı tahta çıkmadı. Tanrı isteseydi, dünyanın sonuna kadar sırasıyla Davut'un torunlarından birini kral olarak atayabilirdi. Ama her zamanki gibi, Tanrı'nın planı insanınkinden çok değişti. Celile topraklarında Nasıra adında küçük bir kasabada yaşayan Davut soyundan olan bir bakireye Cebrail'i gönderdi. Cebrail de Meryem'e şöyle dedi:

Korkma Meryem. Sen Tanrı'nın lütfuna eriştin. Bak, gebe kalıp bir oğul doğuracak, adını İsa koyacaksın. O büyük olacak, kendisine "Yüceler Yücesi'nin Oğlu" denecek. Rab Tanrı O'na, atası Davut'un tahtını verecek. O da sonsuza dek Yakup'un soyu üzerinde egemenlik sürecek, egemenliğinin sonu gelmeyecektir. (Luk. 1:30-33)

Yeni Antlaşma'nın diğer bölümlerinden Meryem'in Eski Antlaşma'yı iyi bildiğini varsayabiliriz. Bundan dolayı bu sözlerin Meryem'e büyük olasılıkla 1. Tarihler 17'de Davut'a verilen vaadi çağrıştırdığını söyleyebiliriz. Luka'nın Müjdesi'ni okuyan Yahudiler bunu kesinlikle görmüş olmalıdır. Matta'nın kitapçığının bir soyağacıyla başlaması da bu anlamda mantıklıdır. Yusuf'un İsrail Kralı – yani Tanrı'nın oğlu – olmasının yasal hakkını tesis eder. Meryem'in de Davut'un soyundan olması (Meryem'in soyu Luk. 3:23-38'de verilir⁸), İsa'nın İsrail kralı olma hakkına sahip olduğunu ve "Tanrı'nın Oğlu" olduğunu destekler.

İsa'nın dönemindeki İsraililer için "Tanrı'nın Oğlu", Mesih'in tanrılığını açıklayan bir unvan değildi. O dönemde bu unvan bir kraliyet unvanıydı. İkinci Mezmur'a göre gelecek olan Tanrı'nın Oğlu, İsrail'i kurtarıp dünyanın en uç noktaları üzerinde hüküm sürecekti. Yusuf ve Meryem de büyük olasılıkla böyle bir anlayışa sahipti.

Yaklaşık otuz sene sonra, İsa vaftiz olunca, gökten bir ses, "Sevgili Oğlum budur, O'ndan hoşnudum" der (Mat. 3:17b). Bu bize hemen Davut'a verilen "Ben ona baba olacağım, o da bana oğul olacak" (1Ta. 17:13a) vaadini çağırıştırır. Nasıralı İsa böylece *Tanrı* tarafından Davut hanedanının meşru varisi olarak tanımlanır. İsa, Yahve'nin 900 sene önce Davut'a vaat ettiği Tanrı'nın Oğlu'dur ve de bunun daha da fazlasıdır! Bu anlayış, Simun Petrus'un Matta 16:16'da belirtilen "Sen, yaşayan Tanrı'nın Oğlu Mesih'sin" ifadesinde bulunur. Petrus'un aklında kesinlikle bu unvanın dünyasal nitelikleri bulunmaktaydı. O da Davut hanedanından bir kral çıkmasını bekliyordu. Dünyayı zapt edip İsrail'i hak ettiği konuma geri getirecekti bu

"İsa'nın dönemindeki İsraililer için "Tanrı'nın Oğlu", ... bir kraliyet unvanıydı."

kral. İsa ise "Tanrı'nın Oğlu" unvanının anlamını sonraki sözleriyle derinleştirdi. Kanımca İsa'nın öğrencileri, İsa'nın ölümden dirilişine kadar O'nun Tanrı olduğunu anlayamadılar. O'nun tanrılığını ilk olarak açıkça ilan eden Tomas'tır (Yu. 20:28-29).

Tanrı'nın Oğlu unvanını müjdelere bakarak tek tek tespit ederken iki noktayı daha göz önünde bulundurmalıyız.

İlk olarak, bu unvanın Eski Antlaşma'daki anlamını hatırlayalım. Matta 26:36'da başkâhin, "Yaşayan Tanrı adına ant içmeni buyuruyorum, söyle bize, Tanrı'nın Oğlu Mesih sen misin?" deyince neyi kastediyordu? İsa, "Evet" diye cevap verseydi, bu İsrail'in dinine ruhsal anlamda bir suçlama getiremezdi. Nasıralı İsa zaten açıkça Davut'un meşru varisi, yani "Tanrı'nın Oğlu"ydü. Ama bu şekilde vereceği cevap *siyasi* anlamıyla ele alınacağı için O'nu ölüme mahkûm ederdi. Çünkü Yüksek Kurul gücünü kaybetmekten korkuyordu (Yu. 11:47-48) ve Davut hanedanından olan bir kral onların gücünü kesinlikle ellerinden alırdı. Ancak İsa Mesih onların işini kolaylaştırdı. "Üstelik size şunu söyleyeyim, bundan sonra İnsanoğlu'nun, Kudretli Olan'ın sağında oturduğunu ve göğün bulutları üzerinde geldiğini göreceksiniz" (64. ayet) diyerek siyasi anlama çok derin bir ruhsal anlam ekledi. Yani, Daniel 7:13-14'e dayanarak kendisini Tanrı ilan etti ve bu sözü O'nun dini yönden ölüm cezasına çarptırılabilmesi için geçerli bir neden oldu.

İkinci olarak, Tanrı'nın Oğlu unvanının siyasi anlamını ele alalım. Bu anlamı düşündüğümüzde, elçilerin Elçilerin İşleri 1:6'daki "İsrail'e egemenliği şimdi mi geri vereceksin?" sorusu tamamen anlamlı hale gelir. Yahve bunu Davut ve diğer peygamberler aracılığıyla vaat etmemiş miydi? Mesih'in bu yaşadığımız dönemi açıklaması, Tanrı'nın Oğlu unvanının daha derin anlamını açıklamasına paraleldir. Tanrı'nın Oğlu kral olacaktı ama aynı zamanda Tanrı'yla aynı öze sahipti, Üçlü Birlik'in ikinci kişisiydi.

İnanç Savunması için Uygulama

İbraniler'in yazarı Tanrı'nın Oğlu unvanının derin anlamını çok net bir şekilde ortaya çıkarır:

Tanrı eski zamanlarda peygamberler aracılığıyla birçok kez çeşitli yollardan atalarımıza seslendi. Bu son çağda da her şeye mirasçı kıldığı ve aracılığıyla evreni yarattığı kendi

Oğlu'yla bize seslenmiştir. Oğul, Tanrı yüceliğinin parıltısı, O'nun varlığının öz görünümüdür. Güçlü sözlerle her şeyi devam ettirir. Günahlardan arınmayı sağladıktan sonra, yücelerde ulu Tanrı'nın sağında oturdu. (İbr. 1:1-3)

Bu sözler nasıl da 2. Samuel 7'yi ve 1. Tarihler 17'yi çağrıştırıyor! Aynı zamanda Mesih'in benzersizliğini öne çıkartıyor. İsa Mesih Davut hanedanından olan bir kralın çok daha ötesinde biridir: İnsan olmuş Tanrı'dır. İsa Mesih "Tanrı'nın Oğlu" unvanını alıp yüceltiyor. O unvanı artık öyle bir noktaya taşıyor ki, onu akli bir şekilde kavrayamıyoruz, sadece iman ile sahiplenebiliyoruz.

Tanrı'nın Oğlu unvanı, baba oğul ilişkisini sadece fiziksel bir boyutta anlamaya direnenler için bir sürçme taşı olmaya devam edecektir. Ancak, unvanın Davut'un hanedanıyla bağlantısını göz önünde tutarsak, belki bir şekilde Baba Tanrı ile Oğul Tanrı'nın arasındaki bu ilişkiyi tatmin edici bir şekilde açıklayabiliriz.

Temel olarak Müjde'yi anlatırken Eski Antlaşma'dan başlamak daha mantıklıdır. Böylece bireyin getirdiği itirazları Kutsal Kitap'ın tümünden yanıtlayabiliriz.

Tanrı'nın Oğlu unvanının soylu tarihinden başlayıp gizemli derin anlamına geçebiliriz ve Yahve'yi cinsel bir ilişkide bulunduğu iftirasından koruyabiliriz. Bunun cevabını Üçlü Birlik olan Tanrı kendi sözünde zaten bize verdi. Bizim görevimiz, onu doğru şekilde bir bütün olarak kullanmaktır. **e**

Sonnotlar

- ¹ Mormonlar, Yahve'nin cinsel ilişki aracılığıyla Meryem'i İsa'ya hamile bıraktığına inanır. Bkz. Bored in Vernal, "Like a Virgin", *Mormon Matters*, 2009 < <http://mormonmatters.org/2009/12/10/like-a-virgin/> > (23.02.2015 tarihinde erişilmiştir).
- ² "Hz. İsa (as)'ın Allah'ın oğlu olduğuna ve çarmıha gerildiğine inananlara nasıl cevap verebiliriz?", Sorularla İslamiyet < <http://www.sorularlaislamiet.com/article/14222/hz-isa-as-in-allah-in-oglu-olduguna-ve-carmiha-gerildigine-inananlara-nasil-cevap-verebiliriz.html> > (23.02.2015 tarihinde erişilmiştir).
- ³ Örneğin, birkaç yıl önce çıkan, muhafazakâr Müslümanlar için hazırlanmış Matta'nın çevirisi. "Baba" yerine "Mevlâ", "Oğul" yerine ise "Vekil" sözcükleri kullanılır.
- ⁴ İlki, İbrahim ile olan antlaşma (Yar. 12:1-3; 15; 17:1-8). İkincisi, Tanrı'nın İsrail'i kurtaracağına dair antlaşma (Yas. 30). Dördüncüsü ise "yeni antlaşma" (Yer. 31:31-34).
- ⁵ Eugene Merrill, Davut'un hayatının kronolojisini çok başarılı bir şekilde *Kingdom of Priests* (Grand Rapids, Michigan: Baker Books, 1996) başlıklı kitabında sunmuştur (bkz. s.243-248). Bu makalede söz edilen tüm tarihler bu kitapta sunulan kronolojiye dayalıdır.
- ⁶ Buradaki tek istisna Davut'un nüfus sayımıdır (2Sa. 24 ve 1Ta. 21). Tarihler'in yazarının bu olayı kaydetmesinin nedeni, Davut'un bu olaydan dolayı tapınağın dikileceği araziye satın almasıdır (1Ta. 21:18-25; 22:1).
- ⁷ Türkçede "İsrail benim ilk oğlumdur" olarak yapılan çevirinin İbranice aslına bakıldığında, ilk doğan anlamına gelen İbranice *b'kōr* sözcüğünün kullanıldığı görülür. Aynı sözcük Çık. 13:13'te kullanılmış ve "ilk doğan" olarak çevrilmiştir.
- ⁸ Robert L. Thomas and Stanley N. Gundry, "Essay 9: The Genealogies of Matthew and Luke", *A Harmony of the Gospels*, (San Francisco, California: Harper San Francisco, 1991), s. 313-319.

"Beklemek umut etmenin en zor uğraşısıdır."

Lewis Smedes

Hristiyan İlahiyatının Tarihi

Zwingli ve Calvin Protestan Düşünce Yapısını Düzenliyor

▼ Roger E. Olson

☒ Haberci Yayıncılık

Bu makale Haberci Yayıncılık'ın *Hristiyan İlahiyatının Tarihi* satışa sunacağı kitabın bir alıntısıdır.

Luther hiçbir zaman bir sistematik ilahiyat yayınlamamıştır. Düşünceleri tutarsız olmasa bile tamamlanmamış olarak kalmıştır. Mantığa aykırı görünen onun normal ifade etme biçimiydi, çünkü Tanrı'nın ve O'nun Sözü'nün son derece gizemli ve insan kavrayışının ötesinde olduğuna inanmaktaydı. İsviçreli reformcular daha çok yeni Protestan ilahiyatını örgütleme ve düzenlemeye niyetliydi. Bunu gerçekleştirme sürecinde kendi eşsiz görüşlerini katmışlardı. Böylece, onların eserlerinden kaynaklanan ilahiyat Reform olarak tanımlanmış, Luther'in eserlerinden kaynaklanan ise Luther yanlısı veya Müjdesel (Evanjelik) olarak adlandırılmıştır. (Avrupa'nın bazı yerlerinde Müjdesel sadece Roma Katolik karşıtı olan "Protestan" anlamına gelmektedir). Reform ilahiyatı, kökleri Ulrich (veya Huldreich) Zwingli ve Jean Calvin'e kadar uzanan Protestan düşüncesinin bir biçimidir. Reform ilahiyatının daha küçük ışıkları bu iki büyük yıldızın etrafında dönmüştür. Bunlardan bazıları ayrılarak oğul vermiş, Hollanda, İskoçya, İngiltere ve Avrupa'nın diğer yerlerinde büyük reform hareketlerine öncülük etmiştir. Bununla birlikte, hepsi Zwingli ve Calvin'e bağımlıydılar.

Reform İlahiyatı

Reform ilahiyatı nedir? Bu, Protestan ilahiyatının bir biçimidir ve bu yüzden Luther ve diğer Protestan reformcularla üç büyük Protestan ilkesini, yani sadece lütuf ve iman yoluyla kurtuluş, Kutsal Yazı'nın özel ve üstün yetkiye sahip olması ve her bir imanlının kâhin olabilme durumu ilkelerini paylaşır. Bununla birlikte, Protestanlıktaki Reform ilahiyatı kendine has bir ilahiyat tadına sahiptir. Luther ile birçok konuda tümüyle fikir birliğine sahip olmakla birlikte, doktrinle ilgili birkaç konuda kendi ayrıcalıklı görüşünü ortaya koyar. Bunları kendi eşsiz tarzında yorumlar ve vurgular.

Genel olarak, Reform ilahiyatının özellikle Tanrı'nın mutlak yetkisini vurgulayan Protestan düşünce yapısının bir kolu olduğu söylenir. Bununla birlikte, Hristiyan ilahiyat öyküsünde daha önce belirttiğimiz gibi, İsviçre Reform Hareketinden çok önce birçok ilahiyatçı doğa ve tarih üzerinde Tanrı'nın mutlak yetkisini vurgulamıştı. Monerjizm ve dikkatli sağlayış Augustinus'un olgun ilahiyatını tanımlamaktaydı; Orta Çağ skolastikleri Anselmus ve Thomas Aquinas da bunları öğretmişti. Luther özgür iradeyi inkâr etmişti. Ona göre, eğer Tanrı her şeye hükmediyorsa, doğada ve zamanda Tanrı'nın planladığı ve meydana getirdiğinin dışında hiçbir şey gerçekleşmiyorsa, Tanrı sadece o zaman gerçek Tanrı'dır. Dolayısıyla, sağlayış ve

önceden belirlemedeki Tanrı'nın mutlak yetkisini Protestan Reform ilahiyatının özel bir katkısı olarak kabul etmek yanlış gibi görünmektedir.

Reform ilahiyatının yaygın olarak (ve kimi zaman akademik olarak) monerjist sağlayış ve önceden belirleme dahil olmak üzere Tanrı'nın mutlak yetkisiyle özdeşleştirilmesi belki de daha sonraki Luther ilahiyatının Luther'in buna benzer güçlü vurgusunu yumuşatma eğiliminin sonucudur. Luther'den sonra Luther'in ilahiyatı onun sağ kolu olan Phillipp Melancton'dan (1497-1560) etkilenmiştir. Kendisi sinerjizme doğru meyletmışti ve bir şekilde mizaç ve ilahiyat olarak Erasmus yanlıydı. Anabaptistler ve Anglikanlar (İngiltere Kilisesi) ya bu konu hakkında bölündüler ya da ciddi bir şekilde sinerjizme doğru (özellikle on yedinci ve on sekizinci yüzyılda) meylettiler. Böylece, İsviçre'den kaynaklanan Reform ilahiyatı en sonunda özellikle Tanrı'nın mutlak yetkisi doktriniyle birbirine bağlanmış oldu.

“İsviçre'den kaynaklanan Reform ilahiyatı en sonunda özellikle Tanrı'nın mutlak yetkisi doktriniyle birbirine bağlanmış oldu.”

Yine de, Hristiyan ilahiyat öyküsünde kesinlikle bu doktrinle ilgili tekele sahip değildir.

İsviçreli ve daha sonraki bütün Reform ilahiyatçıları Luther'den ilahiyatla ilgili üç ana konuda ayrılmışlardır: kurtuluş bilimi, kilise bilimi ve kutsal törenler üzerine ilahiyat. İlahiyatın bu üç konumundaki Reform düşüncesinin ayırt edici tadı bütün dünya görüşüne nüfuz etmiştir; öyle ki

zaman içinde Reform ilahiyatı Luther'in ilahiyatından oldukça farklılaşmıştır. On altıncı yüzyıldaki Reform Hareketleri sırasında, kilise ve devlet yöneticilerinin çoğu neden İsviçreli Reform yanlılarıyla Alman Luther yanlılarının birleşemediğini anlayamamıştır. Strazburglu Reformcu Martin Bucer (1491-1551) bıkip usanmadan onları bir araya getirmeye çalışmıştı. Marburg'un seçmen prensi [Çevirmen Notu: Orta Çağ'da Kutsal Roma Germen imparatorluğunda imparatoru seçme hakkına sahip prens] Hesse'li Philip de Protestanlığın iki büyük kanadını birleştirmek için uğraşmıştır. On sekizinci yüzyıla kadar bütün çabalar başarısızlığa uğramıştır. Bu tarihte Prusya kralı Almanya'nın kendi bölgesindeki Luther ve Reform yanlısı kiliseleri birleşmeye zorlamıştır. Bununla birlikte, bu oluşumun içinde Protestanlığın bu iki biçimi sadece birbirine yapııştırılmış iki tahta gibiydi. İlahiyat bakımından bir senteze ulaşılamamıştı. Yirminci yüzyılın sonlarında Kuzey Amerika'da, büyük Luther ve Reform yanlısı mezhepler, sonunda resmen bir tek mezhep altında birleşmeden, birbirlerinin hizmetlerini ve kutsal törenlerini kabul etmek konusunda fikir birliğine varmışlardı. İlahiyat bakımından kültürlerinin karşılaştırılmazlığının farkında olarak, birçok ikili görüşme ve işbirliğiyle iki taraf da diğerini kabul etme noktasına gelmiştir.

Ulrich Zwingli'nin Hayatı ve Reform Çalışmaları

Protestan Reform ilahiyatının gerçek babası Ulrich Zwingli'dir. Ne yazık ki tarihte genç meslektaşısı Jean Calvin tarafından gölgede bırakılmıştır. Bununla birlikte, Calvin'in ünü sadece Reform ilahiyatını daha önce olmadığı kadar düzenlemesi, sisteme oturtması ve açıklığa kavuşturmasından ileri gelmektedir. Böylelikle, Luther ve Zwingli'nin sağlam bir şekilde omuzlarında durmuştur. Calvin'in eserlerinde daha önce Luther ve Zwingli tarafından keşfedilmemiş ve açıkça belirtilmemiş doktrinle ilgili herhangi bir anlayış ve katkı bulmak zordur. Bu iki ilk kuşak reformcu sadece Calvin'in sahip olduğu düzenleme armağanına sahip değildiler. Onlar İngilizcenin konuşulduğu ülkelerde, Calvin'in Büyük Britanya ve Amerikan

kolonilerinin Presbiteryen ve Püritenleri aracılığıyla olduğu kadar etkili olamamışlardı. Bu mezheplerin kurucuları Cenevre’de Calvin tarafından eğitilmişler ve Calvin’in etkisi altındaki bu şehri, “elçilerin zamanından bu yana gelmiş geçmiş Mesih’in en mükemmel okulu” olarak görmüşlerdi.

Ulrich Zwingli, 1484 yılının ilk gününde İsviçre’nin Glarus kentinde doğmuştu. Ailesi orta sınıfın iyi düzeyinden ve iyi bağlantıları olan bir aileydi. Kendisi, Viyana ve Basel’daki üniversite eğitimi dahil, mükemmel bir hümanist eğitim almıştı. 1506’da Basel’den ilahiyat alanında yüksek lisansını almış ve çok kısa bir süre sonra da kendi şehrinde kilise çobanlığı derecesini kazanmıştır. Burada ve hacıların ziyaret ettiği Einsielden şehrinde, genç İsviçreli milliyetçi ve hümanist akademisyen ünlü bir vaiz, yazar ve yurttaş olarak kendi farkını ortaya koymuştur. Zwingli’nin hayatındaki dönüm noktası 1516 yılının baharında Erasmusla karşılaştığı zaman yaşanmıştır. Büyük hümanist reformcunun adanmış bir takipçisi ve onun Mesih felsefesinin destekleyicisi olmuştur. “1 Ocak 1519’da Zürih’e geldiği zaman, açık sözlü Erasmus yanlısı ve Kutsal Kitap hümanizminin seçkin bir takipçisi olarak düşünülebilirdi”. İsviçre Konfederasyonu’nun en önemli şehrinde, Büyük Minster Katedrali’nde, otuz beşinci yaş gününde, Zwingli “halkın çobanı” haline gelmişti.

Zürih’te bulunduğu dönemde, Zwingli diğer dini önderler ve şehir konseyiyle beraber hem kilise hem de devlette büyük reformlar yapmak için çalışmıştır. Şehir konseyini zorlayarak Zürih ve

“Zwingli ‘halkın çobanı’ haline gelmişti.”

çevresindeki bütün kiliselerde ayinleri kaldırmış ve onların yerine Protestan tapınma biçimini getirmiştir. 1520’den sonraki on yılda, Zürih, Bern ve Basel gibi diğer kuzey İsviçre kentlerindeki Protestan Reform Hareketleri o kadar hızlı gerçekleşmişti ki 1530 yılına kadar Roma Katolik inancının neredeyse bütün kalıntıları ortadan kaldırılmıştı. Kiliseler heykellerden arındırılmıştı. Kilise yöneticileri cübbelerini değiştirmiş, Katolik sunaklarda giyilenden daha çok üniversitenin koridorlarında giyilen kıyafetler giymeye başlamışlardı. Endüljans gibi azizlerin ve Meryem Ana’nın kutsal sayılması, ölümler için dua etme (Zwingli Araf’ı reddetmiştir) ve daha birçok geleneksel Katolik uygulaması yasaklanmıştı.

İsviçre Reform kiliselerinin geleneksel Roma Katolik uygulamalarından arındırılma süreci, Luther’in Almanya’da Protestan kiliselere izin verdiğinden çok daha ileri gitmiştir. Kimileri İsviçre Reform kiliselerini “bomboş dört duvar ve bir vaaz” olarak tanımlamıştır. Luther tarzı kiliseler, en azından Almanya’dakiler, Luther’in özel bir ruhsal yetkiye sahip olmaktan daha çok yönetici gibi gördüğü piskoposlar dahil olmak üzere, Orta Çağ Katolik mirasının dış süslemelerinin çoğunu korumuştur.

Luther, Zwingli ve onun takipçilerinin “fanatik” olduğunu düşünmekteydi, çünkü onlar Kiliseleri bütün geleneklerinden arındırmış ve iki kutsal törenin imanı güçlendirmesindeki etkiyi inkâr etmişlerdi. Ayrıca, Rab’bin Sofrası’nda Mesih’in bedeninin gerçek varlığını reddetmiş ve bu sofrayı sadece bir anma törenine indirgemişlerdi. Katolik hiyerarşisine göre, Zwingli ve onun himayesindeki diğer İsviçreli Protestanlar tehlikeli isyankârlardı. Bununla birlikte, kilise çobanlığını üstlendikleri ve öğrettikleri bağımsız kentlerde Katolik güçlerden korunmaktaydılar. Bununla birlikte, bir sonraki konuda göreceğimiz gibi, Zwingli kendi takipçilerinden bazılarına göre yeterince köktenci değildi. Zwingli’nin Zürih’teki takipçilerinden bazıları bebek vaftizini kaldırmak istemiş ve Zwingli’yi reform ilkelerini tutarlı bir şekilde yerine getirmemekle suçlamıştı. Düşmanları tarafından Anabaptistler olarak adlandırılan bu grup, 1525’te Zürih’te yeni doğmuş bebeklerini suyla vaftiz etmeyi

reddetmiş ve birbirlerini suya batırarak veya su dökerek vaftiz etmeye başlamışlardı. Ayrıca, Zwingli'nin kabul ettiği şehir konseyinin kilise konuları üzerindeki yetkiyi Konstantincilik ve Sezaropapizm'in bir çeşidi olarak görerek reddetmiş ve kilise ile devletin tamamıyla ayrılmasını savunmuşlardı. Zwingli ve Zürih şehir konseyi bu kökten reformcu grubu tutuklayarak ve kimi zaman İsviçre nehirlerinde boğarak zulüm yapmıştır.

Zwingli üretken bir yazar olduğu kadar açık sözlü bir vaiz ve tartışmacıydı. Zürih'teki karşıtları olan Katoliklerle halka açık tartışmalara tutuşmuş ve Katolik, Anabaptist ve Luther yanlısı eleştirmenlerle broşür dağıtma savaşına girişmiştir. Ayrıca, Fransa kralı ve imparator V. Charles için Reform doktrini bildirisini yazmıştır. En iyi tanınan ilahiyat eserleri arasında *On The Providence Of God* ("Tanrı'nın Sağlayışı Üzerine" diye çevrilebilir) (1531), *On The True And False Religion* ("Gerçek Ve Sahte Din Üzerine" diye çevrilebilir) (1525), *An Account Of The Faith*

"Zwingli'nin On The True And False Religion genellikle ilk Reform dogmaları (sistemik ilahiyat) olarak kabul edilir."

Of Zwingli ("Zwingli'nin İman Anlatımı" diye çevrilebilir) (1530), *A Short And Clear Exposition Of The Christian Faith* ("Hristiyan İnanıcının Kısa Ve Net Açıklaması" diye çevrilebilir) (1531) bulunmaktadır. Hiç kuşkusuz Zwingli'nin bu eserleri ile diğer deneme ve kitapları Reform ilahiyatçıları derinden etkilemiştir. *On The True And False Religion* genellikle ilk Reform dogmaları (sistemik ilahiyat) olarak kabul edilir. Jean Calvin, Zwingli'nin

eserlerinden oldukça büyük bir kısım alıntı yapmıştır. İsviçreli reformcuların olduğu kadar, Zwingli, Calvin aracılığıyla da Protestanlığın Reform dalının tamamında silinmez bir iz bırakmıştır.

1531'de İsviçre'deki Protestan ve Katolik kantonlar arasındaki gerilim artmış ve açık bir tartışma noktasına tırmanmıştır. Zürih kenti güneydeki beş Katolik kantonla savaşa girmeye karar vermiş, Zürih'teki kilise yöneticilerinin bir kısmı şehrin erkekleriyle beraber savaşa gitmiştir. İkinci Kappel Savaşı (11 Ekim 1531) bir gün sürmüş ve Zwingli savaş sırasında diğer yüzlerce Zürihli erkek ve onlarca Protestan vaiz arasında öldürülmüştür. Zürih bağımsız bir devlet olarak ayakta kalmışsa da güney İsviçre daha çok Katolik olarak kalmış, Protestanlık ise daha çok İsviçre'nin kuzey ve uzak batısıyla sınırlanmıştır. Oradan Fransa'ya (daha sonraları kökünden silinip atılmıştır), güneybatı Almanya, Strazburg gibi Ren Nehri kıyısındaki şehirler, Hollanda, İskoçya ve İngiltere'ye yayılmıştır. İngiltere'deki Püritenler ve New England'daki koloniler Zwingli ve Calvin'in Reform ilahiyatının takipçileridir. **e**

"Kilise önderinin iki sesi olmalıdır: Biri koyunlarını çağırmak için, öbürü haydutları ve kurtları kovmak. Kutsal Yazılar her iki ses için önderi donatır."

John Calvin

Önderlerin Her Hafta Sorması Gereken 10 Soru

■ *Chuck Lawless*

■ *Ali Şimşek*

Coğu önder düzenli değerlendirmeden, özellikle de kendi kendini değerlendirmeden yararlanır. Konumumuza bakmadan, eğer iyi önderlik etmek istiyorsak değerlendirmelerimizi günlük ve haftalık olarak yapmamızı dikkata almamız değerdir .

Buradaki on soru, haftanın sonunda yaşamınızı ve önderliğinizi değerlendirmenize yol gösterecektir. Bu hafta cuma veya cumartesi bu soruları düşünün.

- Geçtiğimiz hafta boyunca ben küçüldüm, İsa büyüdü mü?** Programınıza, faaliyetlerinize, konuşmalarınıza, düşüncelerinize ve önceliklerinize baktığınızda bu hafta kimin egemenliğini kurmaya çalıştığınızı görüyorsunuz? Tanrı'nın mı, yoksa kendinizin mi? Bu hafta İsa'ya daha çok benzediniz mi?
- Önceki haftalarda Tanrı ve O'nun Sözü'yle ilgili bilmediğim ne biliyorum artık?** Eğer yeni bir şey öğrenmemişseniz, muhtemelen şunlar olmuştur: Bu hafta Tanrı'nın sözünü etüt etmeyerek Tanrı'ya yönelmediniz, Tanrı'nın sözünü çalıştınız ama çalışmanız rutin oldu bu yüzden de Mesih'e dönüştüğünüz bir hafta olmadı. Belki de uzun zamandır Hristiyan olduğunuz için gelişmeyi gerekli görmüyorsunuz veya gelişmeyi tümüyle bıraktınız. Bu ihtimallerin hiçbiri tanrısayar bir öndere işaret etmez.
- Herhangi biri benim bu hafta dua ettiğim gibi dua etmek ister mi?** İsa'nın havarileri, İsa Babası'yla samimi bir vakit geçirirken O'nu izleyip dinlediler, dolayısıyla O'nun gibi dua etmek istediler. O'nun duada yaşadıklarını tecrübe etmeyi arzu ettiler. Geçtiğimiz hafta boyunca ettiğiniz duaları düşündüğünüzde, bir başkasının sizin dualarınızı örnek alması hoşunuza gider mi?
- Geçtiğimiz hafta boyu faaliyetlerimi düşündüğümde aileme öncelik verdiğimi ailem söyleyebilir mi?** Tabii bunu kendiniz tek başına cevaplayamayabilirsiniz ama bu soruyu sorma riskini alabilirsiniz. Eşiniz, çocuklarınız bu soruyu nasıl cevaplar? Bu hafta tam anlamıyla sizden ne ölçüde ilgi gördüler? Sizin için en önemli olanın kim veya ne olduğunu söylerler?
- Bu hafta Müjde'yi kime duyurmaya gayret ettim?** Bazı müjdecî girişimler bütün mesajı ilan etmenizle sonuçlanmaz ama Söz'ü insanlara duyurmamıza engel değildir bu. Geçtiğimiz hafta en azından bu yönde bir girişimde bulundunuz mu? Kimlerle? Bu kişiler için dua ediyor musunuz?
- Bu hafta benden öğrendiklerinden dolayı kim daha çok Mesih'le yürüyecek?** Bu soru öğrenci yetiştirme çalışmanıza değerlidir. Eğer belirli bir amaçla rehberlik ettiniz ama kimsenin sizden bir şey öğrenmediğini gördünüzse, bunun nedeni insanların sizinle bu

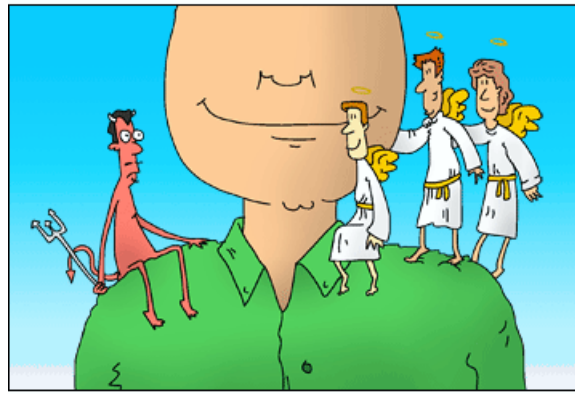
yolda yürümek istememesi değildir muhtemelen; bizim örnek olan İsa'nın öncelik verdiği kadar yaptığı rehberliğe öncelik tanımamıştık.

7. **Geçtiğimiz hafta sakladığım bir yönüm oldu mu (açıkçası, şimdi bir şey saklıyor muyum)?** Şeytan bizim sırlarımıza işler. Hristiyanlık yolundaki yürüyüşümüz sağlam görünse bile bizim gizlide kalan karanlık yönlerimizden zevk alır. Diğer yandan, tanrısayar önderler yalnızca dürüst itirafla ve içten tövbeyle günahlarımızı Tanrı'nın bağışlamasının ışığına götürebileceğimizi bilirler.
8. **Eğer bugün önderlik görevimden istifa etsem bu iş bensiz iyi yürür mü?** Görevinizde yeni olabilirsiniz ama yeni önderler bile hemen kurumlarını geliştirmeye çabalamalıdır. Eğer önderlik ettiğiniz iş istifanızdan dolayı ciddi şekilde bozulursa, iyi önderlik etmiyor olabilirsiniz. Aslında siz işin merkezindeyseniz, kendinizi putlaştırıyor olabilirsiniz.
9. **Hizmetteki kardeşlerimin raporları, geçtiğimiz haftaki önderliğimle ilgili ne göstermektedir?** Muhtemelen sizi daha yakından gören kişiler onlar; sözlerinizi duyuyorlar, tepkilerinizi izliyorlar ve yaşamınızı inceliyorlar. Söylediklerinizin tersini yapıp yapmadığınızı biliyorlar. Önceden önlem almaktan ziyade tepkiye dayalı önderlik yapıp yapmadığınızı ayırt ediyorlar. Raporlarınız geçtiğimiz hafta süresince iyi önderlik yapıp yapmadığınızla ilgili size az çok fikir verecektir.
10. **Gelecek hafta daha iyi önderlik etmek için planlarım nedir?** İlerleme için tasarlanmış bir plan olmadan bir değerlendirme yapmak boşunadır. Gelecek hafta farklı olarak ne yapacaksınız? Hangi adımlar sizi ileriye taşıyacak? Sizi bu planlardan kim sorumlu tutacak?

Yukarıdaki sorulardan hangisi sizi zorladı? Bu listeye başka hangi soruları ekleyebilirsiniz? **E**

Chuck Lawless şu anda müjdeleme ve misyoloji profesörüdür ve Southeastern Seminary'de lisansüstü eğitimin dekanıdır. Dr. Lawless'a Twitter ve Facebook üzerinden ulaşabilirsiniz.

Kaynak: "10 Questions for Leaders to Ask Each Week", Thom S. Ranier, <<http://thomrainer.com/2014/02/25/10-questions-for-leaders-to-ask-each-week/>> (18.01.2015 tarihinde ulaşılmıştır).

02.02.2015

Yazısız

Telif Hakları © Gospel Communications International, Inc - www.reverendfun.com

Erkeklerin Hizmete Atanması

Blog Yazısından Özet

■ *Don Anderson*

■ *Ali Şimşek*

Kutsal Kitap'ta geçen "atanmış" kelimesinin incelenmesi, atama uygulamasını anlamamız için bize Kutsal Kitap'a ait net yön göstermez. Ancak yaygın bir atama uygulaması olan el koymayla ilgili üç parçadan yararlanılır: 1. Timoteos 4:14; 5:22 ve Elçilerin İşleri 13:1-3.

1 Timoteos 4:14 şöyledir: "*Peygamberlik sözüyle ileri gelenlerin ellerini senin üzerine koymasıyla sana verilen ve hâlâ sende olan ruhsal armağanı ihmal etme.*"

Timoteus'un yaşadığı dönemdeki olayı anlatan bu ayet, bugün bizim hizmete atama töreni olarak yaptığımız uygulamaya en yakınını tarif eder. Metni bu üç soruyu sorarak yakından irdeleyelim.

Kim atadı? Bir grup ihtiyar Timoteos'u atadı.¹ Bu kişiler Timoteos'un pastörlük ettiği Efes kilisesinden de olabilirler ama ayetler bu konuda net bilgi vermez.² En azından Kutsal Kitap'a göre kabul edilen kilise önderleri grubundan olup insanları atamaya yetkili kabul edildikleri anlaşılıyor.

Ne yaptılar? Bu özel törende ihtiyarlar ellerini Timoteos'un üzerine koydular. El koyma, kutsama bahşetmekle bağlantılıdır (Yar. 48:14, 20) ve önderliğin devamıdır (Say. 27:18-23; Yas. 34:9; Elç. 6:6; 13:3). Böylece Timoteos'a ellerini koyarak kilisenin önderliğinde görev alan ihtiyarlar onun hizmet için yeterli ve donanımlı olduğuna kanaat getirmişler, onu kutsamışlardır. Onda önderliğin devamını böylece resmetmektedirler.

Amaç neydi? Bu metin, Timoteos'un atanmasında şu üç amaç olduğunu gösterir:

1. Tanrı tarafından çağrılmış ve hizmet için yeterli bulunmuş Timoteos'un herkesin önünde resmen tanınmasını sağlamak. Atama töreni, onun yaşamında Tanrı'nın işinin görüldüğüne resmi olarak itibar edilmesini sağlamıştır.
2. Hizmeti korumak. El koyma uygulaması, sadece çağrılmış ve yeterli bulunmuş kişilerin hizmete alınmasına izin verilen bir yöntemdir; böylece önderliği onaylanmış kişilerin hizmeti korunur. Richard Mayhue bunu şöyle yorumlar: "Kilise önderliği için atama, kanuni görev için avukatlık sınavı ya da muhasebe için C.P.A sınavı ya da doktora için yüksek kurul neyse odur. Bütün bu sınavlar kendi alanlarında gerçek yeterliliği belirler."³
3. Timoteos'a teşvik vermek. Pavlus, Timoteos'un cesareti kırıldığı bir dönemde onu teşvik etmek için hem atanmasını hem de onda ona verilen armağanını hatırlamasını sevk eder ister.⁴

1 Timoteos 5:22'de, "Birinin üzerine ellerini koymakta aceleci davranma" denmiştir.

Sözler bağlam olarak pastörlerle ilgilidir; onların nasıl destekleneceği (17 ve 18. ayetler) ve günah işleyen pastörlere nasıl davranılacağı (19-21. ayetler) belirtilir. Pastörleri seçerken verilen kararda dikkatli olunmalıdır. Aynı üç soruyu göz önünde bulundurun:

Kim atadı? Pavlus'un Efes'teki kilisenin topluluğundan bazı kişileri hizmet için atayacağını düşündüğü, Timoteos'u bunu yaparken dikkatli olması için uyarmasından anlaşılıyor. Açıkça görülüyor ki atamayı yerel kilise yapmıştır.

Ne yaptılar? 1. Timoteus 4:14'te görüldüğü gibi, kilise üyeleri içlerinden bazıılarını belirli hizmetlere ayırmak amacıyla onların üzerine el koymayı düşünüyorlardı.

Amaç neydi? "Birin üzerine ellerini koymakta aceleci davranma" ifadesi hizmeti korumanın önemsendiğini belirtir. Pavlus Timoteos'a, kilise hizmet için düşünülen imanlıların uygunluğuna karar vermek üzere tam olarak inceleyene kadar atama yapmamasını, bu konuyu aceleyle getirmemesini söylemiştir.⁵

Elçilerin İşleri 13:1-3: "Antakya'daki kilisede peygamberler ve öğretmenler vardı: Barnaba, Niger denilen Şimon, Kireneli Lukius, bölge kralı Hirodes'le birlikte büyümüş olan Menahem ve Saul. Bunlar Rab'be tapınıp oruç tutarlarken Kutsal Ruh kendilerine şöyle dedi: 'Barnaba'yla Saul'u, kendilerine çağırılmış olduğum görev için bana ayırın.' Böylece oruç tutup dua ettikten sonra, Barnaba'yla Saul'un üzerine ellerini koyup onları yolcu ettiler."

Bu ayetler atamayı açıklamaz, bundan ziyade kilisenin Pavlus ve Barnaba'yı misyonerlik amacıyla hizmete göndermek üzere misyonerleri görevlendirme töreni dediğimiz anlatır. Ancak burada atama süreciyle bazı benzerlikler görürüz ve en azından burada atamaya uyarlanacak bazı ilkeler bulabiliriz.

Görevi kim yaptı? Kutsal Ruh misyonerlik hizmeti için Pavlus ve Barnaba'yı belirledi. Ancak Antakya'daki kilise açıkça misyonerlik hizmeti ve atama için Kutsal Kitap'a dayalı modeli rehber aldı, hizmete iki adam gönderdi.

Ne yaptılar? Peygamberler ve öğretmenler bir süredir hizmet eden Pavlus'la Barnabas'ı gözlemlədiler. Hiç şüphesiz kilise onların karakterini gözlemledi, hizmetlerini değerlendirdi ve inançlarına bağlılıklarını irdeledi. Kilise bu kişilerin Tanrı tarafından çağrıldığına kanaat getirince kutsama ve onaylamayı göstermek için ellerini onların üzerine koydular.

Amaç neydi? Kilisenin Pavlus'la Barnaba'yı incelemesinin ve diğerlerinden ayırmasının amacı hizmete göndermekti. Atama yapan kilise genelde pastörünü göndermez; atama töreni pastörünü kiliseye hizmet etmesi için ayırmanın bir yoludur.

Kutsal Kitap'a Dayalı İlkeler

Kutsal Yazıları bu konuyla ilgili incelediğimizde atama hakkında şu ilkeleri ve genel bilgileri görürüz:

1. Atamayı yerel kilise yapar. Kutsal Yazı, atama için yerel kilisenin dışından hiçbir gruba yetki vermez.
2. Atama, atanacak kişinin değerlendirilme sürecini içerir.
3. Atanacak kişi değerlendirildikten sonra kilise önderleri kutsama ve önderliğin devamını ilan etmek üzere ellerini onun üzerine koyarlar.
4. Atamanın amacı, Tanrı'nın çağırdığı kişiyi belirlemek, onları hizmet için ayırmak, hizmeti korumak ve gelecek yıllarda onları teşvik edecek fırsatı sağlamaktır.

Sonnotlar

¹ Atama yapanlar tam olarak "presbiteryen"di. Grup muhtemelen (2. Timoteos 1:6'ya göre) Pavlus'u da aralarına dahil etmişti.

² Bazılarına göre 1Ti. 4:14'te anlatılanlar, Timoteos Pavlus'a yardımcı olarak katıldığında olup bitmiştir (Elç. 16:1-3). Bu sav doğrusa, 2. ayetteki sözler "Listra ve Konya'daki kardeşler ondan övgüyle söz ediyorlardı", onun atamasıyla ilgili olabilir.

³ Richard L. Mayhue, "Ordination to Pastoral Ministry" *Rediscovering Pastoral Ministry'de* editördür. John MacArthur, Jr. (Nashville, Tennessee: W Publication Group/Thomas Nelson, 1995), s. 138. Ek 3'te atanma sınavında sorulabilecek birkaç konuya yer verilir. Atanma sınavına hazırlananlar için harika bir kaynaktır.

⁴ 1Ti. 4:12 ("Gençsin diye kimse seni küçümsemesin") ve 2Ti. 1:7 ("Tanrı bizi korkaklık ruhu vermemiştir") sözlerinden, Timoteos'un o anda teşviğe ihtiyacı olduğu anlaşılıyor.

⁵ Böyle bir sınav pastörlerin disiplin altına alınmasının ihtimalini azaltır (19-21).

Kaynak: "The Ordination of Men to the Ministry", *Faith Pulpit* < <http://www.faith.edu/resources/publications/faith-pulpit/message/the-ordination-of-men-to-the-ministry/read#.VLYF8WNgHm> > (23.02.2015'te erişilmiştir). Yazarın izniyle yayımlanmıştır.

Gözetmen Atama Töreninin Bir Örneği

■ Beşiktaş Protestan Kilisesi

A) Amaçladığımız Önderlik

- Gözetici Önderlik
- Paylaşılan Önderlik
- Nitelikli Önderlik
- Hizmetkâr Önderlik
- Kutsal Kitap'a Dayalı Önderlik

İleride yeni gözetmenler de olacak.

B) Gözetmenin Sorumlulukları

Bugün yeni ihtiyarlar Kaan ve Mahir'e şöyle diyoruz: "**Şimdi resmen sorumluluklarınız başlamıştır.** Artık kilisenin ihtiyarlık takımının bir üyesisin. Sürünün çobanlık gözetimi hem senin hem de diğer ihtiyarların omuzlarındadır."

Dua etmek ve Tanrı sözünü duyurmak

"Biz kendimizi duaya ve Tanrı sözünü yayma işine dayalım." (Elç. 6:4)

"İçinizden biri hasta mı? İnanlılar topluluğunun ihtiyarlarını çağırtsın, Rab'bin adıyla üzerine yağ sürüp onun için dua etsinler." (Yak. 5:14)

Cemaati gözetmek ve kayırmak

Kendinize ve Kutsal Ruh'un sizi gözetmen olarak görevlendirdiği tüm sürüye göz kulak olun.

C) Cemaatin Sorumlulukları

Bugün topluluğa da şöyle denilmektedir: "**İşte sizi ve ailenizi gözetecek yeni çobanlar!**"

Kutsal Yazılar topluluğa çoban ihtiyarları sevme, sayma ve onurlandırma yükü vermektedir.

"Kardeşler, aranızda çalışanların, Rab'bin yolunda size önderlik edip öğüt verenlerin değerini bilmenizi rica ederiz. Yaptıkları işten ötürü onlara sonsuz saygı ve sevgi gösterin." (1Se. 5:12,13)

"Topluluğu iyi yöneten ihtiyarlar, özellikle Tanrı sözünü duyurmakta ve öğretmekte emek verenler iki kat saygıya layık görülsün." (1Ti. 5:17).

Ruhsal önderliğin sözünü dinlemek ve onlara bağımlı olmak.

"Önderlerinizin sözünü dinleyin, onlara bağlı kalın. Çünkü onlar canlarınız için hesap verecek kişiler olarak sizi kollarlar. Onların sözünü dinleyin ki, görevlerini inleyerek değil - bunun size yararı olmaz - sevinçle yapsınlar." (İbr. 13:17; 1Pe. 5:5)

İhtiyarların zayıflıkları ve hataları varsa bile, topluluk ihtiyarların sözünü dinlemeli ve onlara bağımlı olmalıdır. ■

İnanç Savunması Üzerine Beş Görüş

Kitap İncelemesi

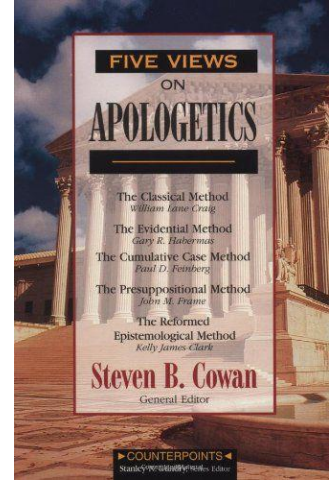
▣ *Ken Wiest*

Five Views on Apologetics

Steven Cowan (editör)

(Grand Rapids, Michigan: Zondervan 2000)

Bu kitap "Counterpoint Series" adlı seri yayımlardandır ve en önemlilerinden biridir. William Lane Craig, Gary R. Habermas, Paul D. Feinberg, John M. Frame ve Kelly James Clark inanç savunmasıyla ilgili kendi görüşlerini anlatırlar ve başkalarının görüşlerini değerlendirirler. Kişinin inanç savunması yaklaşımı, meyilli olduğu teolojik metoda bağlıdır. Sistematik teolojiji kullanan veya kollarından biri olan inanç savunmasının değeri, sadece imanlı olmayanlara Müjde'nin gerçeğini savunmasında değil, imanlının Hristiyanlığın akla yatkın temeli anlamasını sağlamada görülmektedir.

Bu kitap sadece "inanç savunanları" için değil, bütün imanlılar için değerlidir. Bu kitabın içeriği benimsenirse, imanlılar inancı daha iyi anlar, güvenleri daha sarsılmaz kılınır.

Kitabın en önemli ve anlamlı noktalarından birkaçı aşağıdadır:

1. İnanç savunmasının yöntemini etkileyen unsurlar: bireyin inanç savunmasının başlangıç noktası (genel vahiy mi, yoksa Kutsal Kitap mı), kanıtın işlevi, günahın akli etkileme ölçüsü, Kutsal Ruh'un rolü ve iman ile aklın rolleri vb.
2. İnsanlar iyi sebepler olmasına karşın akılsızca iman etmemeyi yeğler (Rom. 1:18-22). Güçlü görünen kanıtlarla karşı karşıya kalmasına rağmen, Kutsal Yazılara güvenmek en akıllıca karşılık olacaktır. Hiçbir kanıt, eninde sonunda, Kutsal Yazıların güvenilirliğini alt edemez.
3. Tanrı'nın var olmasıyla ilgili "kalam" argümanı: Başlayan her şeyin bir "nedeni" var. Evrenin başlangıcı var, dolayısıyla evrenin bir nedeni var. Kişilerin hep "onun nedeni ne" sormaz çünkü mantıken sorular eninde sonunda tükenmeli. Bir "son neden, başlangıç neden" in olması gerekir.
4. Herkes kendi dünya görüşüyle, gerçeklik anlayışıyla kanıtları ve gerçekleri değerlendirir. O anlayışı ve dünya görüşünü açığa çıkarıp değerlendirmek, iyi bir inanç savunmasının bir parçasıdır.
5. Kanıt ile argüman arasında fark var. Kanıt nesnel veridir, argüman ise bu verinin kullanılmasıdır. İkisinin de kişinin dünya görüşü çerçevesinde değerlendirildiği unutulmamalıdır.

6. Mantık, bir iletişim normu olarak kabul edilmeli, aksi takdirde iletişim mümkün değildir (Tanrı'nın benzeyişi de bunu gerektirir; Yar. 1:26,27). Anlamın nasıl aktarıldığı ve ifadelerin nasıl değerlendirildiği bilinmelidir.
7. İnançlar bir "inanç ağı"nda birbirleriyle iç içedir. Ağın merkezi, yani ağırlık noktası inancın çekirdeğini belirler. Ağın kenarlarında kalan inançlar da önemlidir ama daha az merkezi ve ağırlıklıdır.
8. Tarih analizinin makbul prensipleri vardır; bunlar Müjde dahil bütün iddiaları değerlendirmek için kullanılabilir, kullanılmalıdır. Bütün tarihçiler bunları kabul eder ve kullanır.
9. Olumlu inanç savunması Hristiyan inancını destekler, olumsuz inanç savunması Hristiyanlığa karşı yapılan saldırıları yalanlar. İkisi de gereklidir.
10. Bazıları savunmanın herhangi bir noktada başlayabileceğine inanır, çünkü genel vahiy özel vahiy kadar güçlüdür; imanlı olmayanlar günahın etkilerinden ötürü hem genel hem özel vahiy çarpıtır ve yanlış anlar.
11. İnsanın putperestlik eğilimi vardır. Kutsal Kitap'ta açıklanan Tanrı'ya iman etmek istemez (Rom. 1:18-32).
12. Düzenli ve kuralları olan bir dünyanın varlığını kabul edip bunun Tanrı olmadan var olduğunu açıklayan bir ateist tutarsızlık etmiş olur. Tanrı güzellik, düzen ve tartışmayı mümkün kılar; O'nsuz nesnel anlam ve gerçek diye bir şey olamaz.
13. Kutsal Ruh Hristiyanlığın gerçekliğini savunan argümanları kullanabilir. İmanlı olmayanlar bu argümanları kabul etmese de, imanlı "uygun bir yanıt vermeye hazır olma" görevini yerine getirmiş olur (1Pe. 3:15, bkz. Yu. 16:7-11)
14. Gerçeği keşfetmek için aklımızı kullanmamız gerektiğine göre, aklın kullanımını mutlaka kötü değildir; insan aklıyla çıkarıma varır.
15. İnsanın sorunu kanıt yetersizliği değil, ahlaksızlıktır. İnsan, Tanrı ile ilgili bildiklerini kötüye kullanırlar (Rom. 1:18). Kutsal Kitap'ta İsa'ya iman etmek bir buyruktur, iman etmemek günahdır. İmanlının görevi, Kutsal Kitap'tan imanın sebeplerini ve içeriğini göstermektir.
16. Akıl veya ahlak nötrlüğü diye bir şey yoktur. İmanlı olmayanlar nötr değildir. Şeytan'ın yalanı şudur: İnsan iyiyi ve kötüyü seçebilir (bkz. Yar. 3:1-6).
17. Eğer insandan üstün bir merkez yoksa (var olan sonsuz ve kişisel Tanrı), özerk olduğunu düşünen insanın düşünceleri çelişkili ve belirsizdir. İmanlının bu çelişkileri ve şaşkınlığı belirtmesi gerekir.
18. İnanç savunmasının hedefi imanı ya güçlendirmek ya da körüklemektir; inanç savunması sadece aklen ikna etmek değildir. Nihai hedef insanların kurtuluşudur.
19. "Biz haklıyız, biz akıllıyız, onlar öyle değil" gibi küstah ve kavgacı düşünceler reddedilmelidir. 1. Petrus 3:15'e göre, savunmamız alçakgönüllü ve yumuşak bir tutumla yapılmalıdır.
20. Mantık hatalarını belirtirken onların temelindeki isyanı unutma.
21. Bir başkasının düşüncelerini değiştirmeye gücümüz yok; inancımızı savunurken Kutsal Ruh'un rolü nedir, bizim rolümüz nedir, bunların farkına varılmalı ve unutulmamalıdır. Böylece duanın önemi küçümsenmemelidir.
22. En iyi savunma olgun bir imanlı olmaktır. **e**